

MØTEINNKALLING

Utvalg: KOMMUNESTYRET
Møtested: Kjellerstua, Beiarn Sykehjem
Møtedato: 23.06.2015 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Monika Sande		
Nestleder	Gudbjørg Navjord		
Medlem	Anne Rita Nybostad		
Medlem	Bror Even Hemminghytt		
Medlem	Tone K. Helbostad	FO	
Medlem	André Kristoffersen		
Medlem	Øyvind Sande		
Medlem	Rune Jørgensen		
Medlem	Håkon Sæther		
Medlem	Heidi Larsen		
Medlem	Ørjan Kristensen		
Medlem	Kjell Sandmo		
Medlem	Helge Osbak		
Medlem	Arne Larsen		
Medlem	Ole-Håkon Hemminghytt		
Varamedlem	Inge Strand		Tone K. Helbostad

SAKSLISTE

Saksnr. **Arkivsaksnr.**
Tittel

Gruppemøter: Beiarn AP, Trones skole søndag 21. juni kl. 20.00.
Beiarn Bygdeliste/Beiarn SP, søndag 21. juni kl. 19.30
på Frivilligsentralen.

Tematime: **Arena Beiarn**
 Artic Mustard AS

REFERATER

19/15 15/340
GODKJENNING AV PROTOKOLL

- 20/15 13/731
**FORSKRIFT OM ORDENSREGLEMENT FOR ELEVER I BEIARN
KOMMUNE**
- 21/15 14/300
**RAMMETIMETALL OG STILLINGSHJEMLER SKOLEÅRET 2015 -
2016**
- 22/15 15/246
**HØRING-FORSLAG OM ENDRINGER I HELLIGDAGSLOVEN FOR Å
TILLATE SØNDAGSÅPNE BUTIKKER**
- 23/15 15/294
FINANSRAPPORTERING 2014
- 24/15 14/542
STRATEGISK NÆRINGSPLAN FOR BEIARN KOMMUNE
- 25/15 12/639
EVALUERING - FLYKTNINGETJENESTEN
- 26/15 15/163
LEIE AV KOMMUNAL TOMT GNR. 41/30 KVANTO SERVICE AS
- 27/15 15/311
HANDLINGSPLAN TRAFIKKSIKKERHET 2016 - 2019
- 28/15 12/600
ANLEGGSPILAN TIL 2. GANGS GODKJENNING
- 29/15 15/342
BUDSJETTREGULERING - NÆRINGSFOND
- 30/15 12/4
**INTERKOMMUNALE EIERSTRATEGIER – saksdokumentene
ettersendes.**

Dokumentene legges ut på Servicetorget og Biblioteket til offentlig ettersyn.

Beiarn kommune, 15.06.2015

Monika Sande
ordfører

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: 24.04.2015-12.06.2015 Utvalg: KST Kommunestyret

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
12/864-23 2320/15	22.04.2015 Bodø Kommune AVTALE OM LEGEVAKTSAMARBEID	PLO//LM	064
14/313-67 2430/15	28.04.2015 Bodø kommune BODØ SIN PRESENTASJON FRA MØTET 16.04. AD.K-STRUKTUR	SAD/RAD/OPN	002
14/313-69 2529/15	29.04.2015 Kommunal og moderniseringsdepartement KOMMUNAL PLANSTRATEGI OG FORHOLDET TIL KOMMUNEREFORMEN	SAD/RAD/OPN	002
12/33-38 2545/15	04.05.2015 Salten kontrollutvalgsservice SAKSPROTOKOLL BEIARN KONTROLLUTVALG 30.04.15	SAD/RAD/OPN	033
12/33-39 2681/15	08.05.2015 Salten Kontrollutvalgsservice RAPPORT OM KONTROLLUTVALGETS AKTIVITET 2011 - 2015	SAD/RAD/OPN	033
12/33-40 2705/15	11.05.2015 Salten Kontrllutvalgsservice PROTOKOLLER FRA MØTE 30.04.2015 BEIARN KONTROLLUTVALG -PROTOKOLLENE FRA MØTET SKAL REF. KOMMUNESTYRET	SAD/RAD/OPN	033
14/313-72 2950/15	27.05.2015 Rådmann Even Ediassen AD: BIDRAG TIL INFOAVIS IFM ARBEIDET MED KOMMUNESTRUKTUR	SAD/RAD/OPN	002
14/313-73 2965/15	27.05.2015 Bodø kommune INVITASJON FRA BODØ KOMMUNE TIL MØTE OM OPPSUMMERING AV NABOPRATEN OG VEIEN VIDERE - NY STORKOMMUNE SALTEN	SAD/RAD/OPN	002

REFERERES FRA DOKUMENTJOURNAL

Dato: 24.04.2015-12.06.2015 Utvalg: KST Kommunestyret

Saksnr Løpenr	Regdato Navn Innhold	Avd/Sek/Sakb	Arkivkode
14/313-75 3041/15	29.05.2015 KS v/ Rune Bjørkli ARBEIDSGIVERPOLITIKK I KOMMUNESAMMENSLÅINGER- FAGDAGER- 31.AUG. - 1.SEPT.	SAD/RAD/OPN	002
14/313-77 3255/15	09.06.2015 Bodø kommune v/ Tom Solli VS: BODØ KOMMUNE I SALTEN REGIONRÅD DEN 4.6.15	SAD/RAD/OPN	002
12/118-75 3290/15	10.06.2015 Norsk friluftsliv v/ Tone Jersin Ansnes FORESPØRSEL OM Å DELTA I FRILUFTSLIVSKAMPANJE FOR FOLKEHELSE - LØRDAG 5.SEPTEMBER	ORD//MS	144
12/689-7 3306/15	10.06.2015 Salten kontrollutvalgsservice v/Lars Hansen ÅRSMELDING FOR 2014 SALTEN KONTROLLUTVALGSSERVICE	SAD/RAD/OPN	033
15/313-2 3292/15	10.06.2015 Saksnr 28/15 fra møte 09.06.2015 i Formannskapet SAKSPROTOKOLL - NY RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE FOR BEIARN KOMMUNE - MANDAT	TEK//FM	X20
14/313-80 3377/15	11.06.2015 kommunal og moderniseringsdepartement HØYRING- EINSKILDE ENDRINGAR I INNDELINGSLOVA OG KOMMUNELOVA	SAD/RAD/OPN	002
14/313-79 3349/15	11.06.2015 ANSATTE OG KOMMUNEREFORM. MØTE MED OG FOR ANSATTE I BEIARN KOMMUNE 9.JUNI 2015	SAD/RAD/OPN	002
14/313-81 3388/15	11.06.2015 Beiarn kommune KOMMUNESTRUKTUR	SAD/RAD/OPN	002

GODKJENNING AV PROTOKOLL

Saksbehandler: Karin Nordland
Arkivsaksnr.: 15/340

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg
19/15 Kommunestyret

Møtedato
23.06.2015

FORSKRIFT OM ORDENSREGLEMENT FOR ELEVER I BEIARN KOMMUNE

Saksbehandler:	Tone Gundersen Opli	Arkiv: B08
Arkivsaksnr.:	13/731	

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
4/15	Driftsutvalget	20.02.2015
9/15	Kommunestyret	06.05.2015
20/15	Kommunestyret	23.06.2015

Rådmannens innstilling:

Ordensreglement for elever i grunnskolen i Beiarn kommune vedtas.

Behandling/vedtak i Driftsutvalget den 20.02.2015 sak 4/15

Ordensreglement for elever i grunnskolen i Beiarn kommune vedtas.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Anne Rita Nybostad.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 06.05.2015 sak 9/15

Repr. Håkon Sæther, Beiarn AP fremmet forslag om at saken utsettes.

VOTERING:

Formannskapetets innstilling ble satt opp mot Arbeiderpartiets forslag.

Formannskapetets innstilling fikk 1 stemme og falt.

Vedtak:

Saken utsettes.

Vedtatt med 14 mot 1 stemme.

Bakgrunn:

Etter Opplæringsloven § 2-9 har kommunen plikt til å utarbeide skolereglement:

«Kommunen skal gi forskrifter om ordensreglement for den enkelte grunnskolen. Reglementet skal gi regler om rettighetene og pliktene til elevene så langt de ikke er fastsatt i lov på annen måte. Reglementet skal inneholde regler om atferd, regler om hvilke tiltak som skal kunne brukes mot elever som bryter reglementet og regler om framgangsmåten når slike saker skal behandles.» Lovens § 2-10 inneholder derfor regler for bortvisning.

Skolene har i dag det som kalles et trivselsreglement, som inneholder mange av elementene i det nye forslaget til ordensreglement. Disse tilfredsstill ikke helt lovens krav, ved at de f.eks. mangler henvisning til lovhjemmel, fremstilling av rettigheter og plikter m.m.

Elevenes vurdering og karakterer i orden og oppførsel blir satt ut fra ordensreglementet. Ved fastesetting av karakter og eventuell klage på karakterer er det viktig at kommunen kan vise til et vedtatt reglement som gjelder alle elever.

I forvaltningsrevisjonen med fokus på elevenes psykososiale skolemiljø som var ferdig i desember 2014, ble det også påpekt at kommunen ikke hadde et vedtatt ordensreglement.

Saksutredning:

Forslaget til ordensreglement er laget ut fra dagens lovkrav. Det henvises i den sammenheng til Opplæringslovens § 2-9 og til Opplæringslovens § 2-10.

Reglementet er utarbeidet i nært samarbeid med skolelederne. Det har vært på høring i personalet på begge skolene, der innspill er tatt med inn i forslaget. Forslaget har vært sendt hjem for gjennomlesning for foreldre, vært på høring i FAU og SU. Det også tatt opp i elevrådsmøtet på Trones skole og i medbestemmelsesmøte med organisasjonene på kommunenivå. Tilbakemeldinger som ikke strider mot lovens krav er tatt med i teksten.

Vurdering:

Ordensreglementet er nokså likt det andre kommuner har og ansees å tilfredstille lovkravene som gjelder i dag. Under arbeidet med forskriften har det vært en god prosess med berørte parter, der de har kommet med tilbakemeldinger som for det meste er tatt med i forslaget.

Under punkt 2, *Regler og sanksjoner*, er elevens rettigheter og plikter gjennomgått. For at skolen skal ha mulighet til å regulere atferd som er i strid med forskriftene, er det nødvendig med ulike tiltak som kan iverettes ut fra behov. De foreslåtte tiltak som er satt opp er veldig lik det andre kommuner har og tar utgangspunkt i lovverk, forskrifter og diverse rundskriv fra Utdanningsdirektoratet.

I §5, Sanksjoner ved brudd på ordensreglene, punkt 1.f gis det mulighet for at en kan be eleven møte utenom ordinær undervisningstid. Dette gir forskriften til Opplæringsloven mulighet for i § 1.6. Rammer for dagleg skoletid i grunnskolen:

Undervisninga skal i regelen ikkje ta til før kl. 08.00 eller slutte etter kl. 15.30. Undervisninga kan organiserast i undervisningsblokker av ulik lengd.

(Ref. forskriften til opplæringsloven:

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1)

Her gis det åpning for at skolen kan be eleven møte tidligere eller være lengre på skolen, så lenge det ikke er det som er det vanlige.

I punkt 1.j sier forskriften at : « *Før alvorlige refselsestiltak iverksettes har eleven krav på å forklare seg muntlig overfor den/de som skal fatte vedtaket. Eleven har i møte med skolen rett til å ta med seg en eller flere person(er). For barn under 15 år skal alltid foresatte inkluderes.*»

En forholder seg her til at det finnes saker som barn over 15 år ikke må involvere foreldre i, der eleven kan velge å ikke ha dem med. Aldersgrensen 15 år er tatt med for å ta høyde for spesielle saker som kan angå helserelaterte opplysninger (Helserettslig og seksuell lavalder er 16 år) Utdanningsdirektoratet viser også til personopplysningsloven § 18 som omhandler innsyn i opplysninger om en selv. Den går ut på at barn over 15 år har innsyn på egen hånd i saker der foreldrene ikke er avhengig av innsyn pga. foreldreansvaret. For eksempel helserelaterte spørsmål. Regelen vil i de aller fleste tilfeller være at foreldre informeres og involveres i saker som omhandler deres barn i grunnskolen.

Forskriften foreslås vedtatt.

Vedlegg:

Forskrift om ordensreglement for elever i grunnskolen i Beiarn kommune.

Opplæringsloven

Ordensreglement for grunnskolen i Beiar kommune

Forskrift om ordensreglement for elever i grunnskolen i Beiar kommune

I. Innledning

§ 1. Hjemmel

Med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæring (opplæringslova) § 2-9 og 2-10 fastsettes forskrift om felles ordensreglement for skolene i Beiar Kommune.

§ 2. Formål

Grunnskolens viktigste oppgave er, i samarbeid med foreldrene, å legge til rette for at elevene skal tilegne seg kunnskap og sosiale ferdigheter som alle trenger for å fungere i samfunnet vårt. Skolen i Beiar skal være preget av kvalitet, omsorg, respekt, samarbeid, trivsel, og medansvar. Ordensreglementet er et virkemiddel for å nå denne målsettingen og for å sikre at skolesamfunnet skal være en lærings- og arbeidsplass der alle trives og får muligheten til å gjøre en god jobb. Ordensreglementet er med på å danne grunnlag for vurdering av orden og oppførsel.

§ 3. Virkeområde

Ordensreglementet omfatter skolene, kulturskolen og all aktivitet i skolens regi. Reglementet kan ikke fravikes.

I tillegg kan skolene lage utfyllende trivselsregler tilpasset skolens behov. Rektor fastsetter disse etter høring i skolens ulike organer.

Ordensreglementet gjelder for alle aktiviteter, herunder også ved aktiviteter på nett og sosiale medier, i skolens regi. Ordensreglementet gjelder også skoleveien, inkludert skoleskyss.

II. Regler og sanksjoner

§ 4. Generell oppførsel

Både elever, ansatte og foreldre har ansvar for å skape et godt skolemiljø. Viktigst er det at alle bryr seg om hverandre, oppfører seg pent mot hverandre, omtaler hverandre med respekt og tar avstand fra mobbing, diskriminering, vold og hæververk. Som elev har du både rettigheter og plikter:

1. Du har rett til:

- at alle behandler deg på en ordentlig måte

Ordensreglement for grunnskolen i Beiarn kommune

- at andre viser deg respekt og lar dine eiendeler være i fred
- at du skal være fri for fysisk, psykisk og verbal plaging/mobbing
- at du får et godt lærings- og skolemiljø
- at lærere og ansatte griper inn og reagerer mot mobbing
- å si det du mener og bli tatt på alvor når du tar opp saker.

2. Du har plikt til å:

- ikke forlate skolens eiendom uten avtale med skolen.
- behandle andre på en ordentlig måte.
- vise andre respekt og la deres og skolens eiendeler være i fred
- ikke plage, sjikanere eller mobbe noen, hverken fysisk, psykisk eller verbalt
- arbeide for et godt lærings- og skolemiljø.

3. Farlige gjenstander

Det er ikke tillatt å ta med eller bære kniv, våpen eller andre gjenstander som kan skade en selv eller andre. Unntak er til bruk på tur eller i undervisningssammenheng etter avtale.

4. Rusmidler

Det er forbudt å være ruset, bruke, oppbevare, omsette eller være i besittelse av tobakk (snus/skrå), alkohol, narkotika eller andre rusmidler.

5. Mobbing, trakassering og annen krenkende atferd skal ikke aksepteres i skolen.

I henhold til opplæringslovens § 9a-3 har alle elever i grunnskolen en individuell rett til ikke å bli utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, vold, diskriminering, rasisme eller utestenging.

Kommunen skal sørge for at ingen diskrimineres eller trakasseres på vegne av dets foreldres eller verges rase, farge, kjønn, språk, religion, politiske eller annen oppfatning, nasjonale, etniske eller sosiale opprinnelse, eiendom, funksjonshemming eller annen status.

6. Juks

Ved juks eller forsøk på juks i forbindelse med skolearbeid, fastsetter rektor selv at arbeidet annulleres og/eller benytter annet refselsestiltak.

§ 5. Sanksjoner – tiltak ved brudd på ordensreglene

1. Brudd på ordensreglene kan medføre følgende tiltak:

Mindre alvorlige refselsestiltak

Ordensreglement for grunnskolen i Beiarn kommune

- a. Muntlig irrettesettelse.
 - b. Samtale med lærer og administrasjon
 - c. Muntlig melding til foreldre/foresatte.
 - d. Skriftlig melding til foreldre/foresatte.
 - e. Pålegg om oppgaver for å rette opp skade de har påført skolens eiendom eller eiendeler (rydde søppel, fjerne tagging, vaske o.l.)
 - f. Beskjed om å møte utenom ordinær undervisningstid (jmf. forskrift l. §1.6)
 - g. Møte med foresatte, lærer og eventuelt administrasjon.
- Alvorlige refselsestiltak – enkeltvedtak jfr forvaltningslovens § 2
- h Midlertidig eller permanent endring av gruppetilhørighet. Foreldre/foresatte informeres.
 - i. Individuelt undervisningsopplegg.
 - j. Skolebytte

Før alvorlige refselsestiltak iverksettes, har eleven krav på å forklare seg muntlig overfor den/de som skal fatte vedtaket. Eleven har i møte med skolen rett til å ta med seg en eller flere person(er). For barn under 15 år skal alltid foresatte inkluderes

2. Bortvisning jfr Opplæringslovens § 2-10

Ved bruk av vold og/eller trusler, særlig provoserende adferd eller andre grove brudd på ordensreglementet, kan elever på 8.-10. klassetrinn vises bort fra undervisningen i inntil tre dager. Elever på 1.-7. klassetrinn kan vises bort fra undervisningen for enkelttimer og resten av dagen.

Lærer selv kan bortvise elever fra undervisningsøkta avgrenset til 2 klokketimer, men eleven skal være under forsvarlig tilsyn.

Rektor selv vedtar bortvisning fra skolen etter å ha rådført seg med lærerne til eleven. Før det blir gjort vedtak, skal en ha vurdert å bruke andre hjelpe- eller refselsestiltak. Eleven skal gis mulighet til å forklare seg muntlig.

Foreldre/foresatte til elevene skal varsles før bortvisning iverksettes for resten av dagen på 1.-7. klassetrinn, og før bortvisning for hele dager på 8.-10. klassetrinn, jf. opplæringsloven § 2-10.

Bortvisning er et enkeltvedtak jfr forvaltningslovens § 2

3. Straffbare forhold

Dersom det foreligger mistanke om straffbare forhold, skal skolen be om politiets bistand til å gjennomføre kontroll eller andre tiltak.

Ordensreglement for grunnskolen i Beiarn kommune

Dette gjelder forhold som tyveri, skadeverk, vold, trusler, tvang, narkotika, rasistiske utsagn og handlinger, seksuell trakassering, sjikane på grunn av religion eller livssyn og lignende.

Elevens foreldre/foresatte skal så vidt mulig varsles muntlig samtidig som politiet anmodes om bistand. Foreldre/foresatte skal uansett varsles skriftlig om at det er søkt om politiets bistand.

Straffbare forhold skal anmeldes til politiet.

Dersom den fornærmede er en elev, avgjør eleven/foreldre/foresatte om forholdet skal anmeldes.

4. Erstatningsansvar

Ved bevisst skade eller skadeverk på skolens eiendom og utstyr kan eleven, i tillegg til å bli ilagt sanksjoner etter reglementet her, også bli erstatningsansvarlig, jf. skadeserstatningslovens § 1-1. Foreldre er erstatningsansvarlige etter skadeserstatningslovens § 1-2.

Skolen skal også reagere dersom elever ødelegger andre elevers eller ansattes eiendeler.

§ 6. Ugyldig fravær

Oppfølging av fravær er fastsatt i kommunens rutiner for oppfølging av elevfravær.

§7. Karakter i orden og oppførsel

Karakteren i orden og oppførsel skal som hovedprinsipp settes ned ved gjentatte brudd på en eller flere regler i dette ordensreglementet. I tillegg kan karakteren settes ned ved spesielt grove brudd på reglementet selv om det er snakk om en enkelthendelse jf. forskrift til opplæringsloven § 3-5.

III. Saksbehandling

1.

Generelt

Saksbehandling ved brudd på ordensreglementet følger reglene i opplæringslovens § 2-9, samt saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, herunder kap. III – kap. VI ved enkeltvedtak.

2.

Kunngjøring

Reglementet for orden og oppførsel, både det kommunale og det lokale, gjøres kjent for elever, foreldre/foresatte, skolens rådsorgan og ansatte hvert år ved skoleårets begynnelse og være synlig på skolens hjemmeside.

Ordensreglement for grunnskolen i Beiarn kommune

IV. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft:

RAMMETIMETALL OG STILLINGSHJEMLER SKOLEÅRET 2015 - 2016

Saksbehandler: Tone Gundersen Opli
 Arkivsaksnr.: 14/300

Arkiv: A20

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
9/14	Driftsutvalget	28.05.2014
36/14	Kommunestyret	18.06.2014
12/15	Driftsutvalget	04.06.2015
21/15	Kommunestyret	23.06.2015

Ddriftsutvalgets behandling:
Innstilling til kommunestyret:

Samlet ressursramme for skoleåret 2015 - 2016 er på totalt 10868 årstimer, tilsvarende 15,52 stillinger.

Trones skole: 7601 årstimer, stillinger 1110 %.
 Moldjord skole: 3267 årstimer, stillinger 441 %.

Ledelsesressurs:
 Trones skole: 100 %.
 Moldjord skole: 50 %.

Skoleassistenter
 Trones skole: 65%
 Moldjord skole: 75%

Merkantilt: 30% (reduisert fra 50% til 30% fra 01.04.2015)
 Vernepleier, Trones skole: 89%

Grunnskolene skal innen 15. oktober 2016 rapportere til Oppvekst for hvordan ressursen er blitt disponert.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Anne Rita Nybostad

Rådmannens innstilling:

Samlet ressursramme for skoleåret 2015 - 2016 er på totalt 10868 årstimer, tilsvarende 15,52 stillinger.

Trones skole: 7601 årstimer, stillinger 1110 %.
 Moldjord skole: 3267 årstimer, stillinger 441 %.

Ledelsesressurs:
 Trones skole: 100 %.

Moldjord skole: 50 %.

Skoleassistenter

Trones skole: 65%

Moldjord skole: 75%

Merkantilt: 30% (reduisert fra 50% til 30% fra 01.04.2015)

Vernepleier, Trones skole: 89%

Grunnskolene skal innen 15. oktober 2016 rapportere til Oppvekst for hvordan ressursen er blitt disponert.

Saksutredning:

1. Budsjett for 2015.

Budsjett for 2015 er vedtatt og legger føringer for høst 2015 - nytt skoleår.

Rammetimetallet er lagt opp etter vedtatte reduksjoner av lærerstillinger. Dette innebærer en reduksjon på 30% stilling i forhold til vår 2015.

2. Stillingshjemler for grunnskolen høst 2015 og for vår 2016.

I inneværende skoleår 2014 - 2015 har vi følgende stillingshjemler i grunnskolen: Moldjord skole: 441% stilling inkludert seniorordning 23,20% (lovpålagt reduksjon i undervisningstid). Trones skole: 1136 % stilling inkludert seniorordning 5,8 % (lovpålagt reduksjon i undervisningstid) .

Totalt: 1577 % stilling + 150 % ledelsesressurs = 1727% stilling.

Voksenopplæring: 165 % stilling.

Nytt skoleår 2015 - 2016 får vi følgende stillingshjemler ved våre to skoler:

Totalt: 1552 % stilling + 150 % ledelsesressurs = 1702% stilling

Voksenopplæring: 144 % stilling.

Skoleassistenter

Trones skole: 65%

Moldjord skole: 75%

Merkantilt: 30% (reduisert fra 50% til 30% fra 01.04.2015)

Vernepleier, Trones skole: 89%

3. Elevtall ved skolene.

Elevtallet for skoleåret 2015 - 2016 blir redusert med 9 elever: 95 elever.

4. Spesialundervisning.

Med de enkeltvedtak vi har i dag, er det små endringer i ressursbruken for spesialundervisningen for skoleåret 2015 - 2016.

Det kommer et barn med store ressursbehov i skolen høst 2015. Her er anbefaling fra PPT ikke mottatt og følgelig enkeltvedtak ikke ferdig. Denne eleven vil ha behov utover det som det er tatt høyde for i rammen. Det vil bli søkt om ekstra skjønnsmidler for ivaretagelse av tilbudet til barnet.

5. Gruppestørrelser.

Det vises til utredningen i rammetimetallsaken for skoleåret 2015 - 2016 angående gruppestørrelser i grunnskolen. Det blir i alt 6 grupper på Trones og 3 på Moldjord.

Fordeling av elevgrupper på trinn:

2015-2016		
SKOLE	ELEVER	GRUPPER
MOLDJORD	37	3
TRONES 1. - 7	27	3
Trones 8. - 10	31	3
TRONES	58	6
SUM	95	9

6. Vikarressurs.

Det er ikke lagt inn vikarressurs ved skolene i rammetimetallet. Vikarressursen ligger som lønnspost i budsjettene for skolene.

7. Rammetimetall for skoleåret 2015 - 2016

2015-2016											
SKOLE	ELEVER	GRUPPER	MIN.TALL	PED.STYRK	SPES.UND	AVTALE	ANDRE	SUM	STILLING	LEDELSE	Ant
MOLDJORD	37	3	2223	143	228	86	588	3267	441	50 %	
TRONES 1. - 7	27	3	2052	114	314	86	456	3021	408	40 %	
Trones 8. - 10	31	3	2565	171	969	205	670	4580	702	60 %	
TRONES	58	6	4617	285	1283	291	1126	7601	1110		
SUM	95	9	6840	428	1511	376	1714	10868	1552	150	170

Stillingsbehov for skoleåret 2015 - 2016 : 1552 % + 150 % = 1702 % stilling totalt i grunnskolen.

Moldjord skole: 3267 årstimer tilsvarer 441 % stillinger. Ledelsesressurs er 50 % stilling. Totalt 491 % stillinger ved skolen.

Trones skole: 7601 årstimer tilsvarer 1110% stillinger. Ledelsesressurs er 100 % stilling. Totalt 1210 % stillinger ved skolen.

Vurdering:

Rammetimetallet blir slik fordi vi fordeler elevene på to skoler. Bakgrunn for beregningen av rammetimetallet er opplæringslovens bestemmelser og avtaleverket som regulerer bruken av andre ressurser i grunnskolen.

For å frigjøre ressurser til deling i kjernefagene er det svært viktig at begge skolene legger ned et grundig arbeid i hvordan en skal ha gruppesammensetningen, fordi det er nødvendig å ha sammenholdte grupper fra flere årstrinn i de fleste fag.

Sammensetningen av grupper er uheldig for 1. årstrinn ved Moldjord skole, fordi de må være i gruppe med 2. årstrinn. Dette er uheldig med hensyn til skjerming av begynneropplæringen. På Trones skole vil 1. årstrinn være ei gruppe, 2.- og 3. årstrinn vil være sammen i ei gruppe. Trones skole har ikke 4. årstrinn. Dette er ikke uproblematisk fordi gruppesammenslåingen vil gjelde hele småskoletrinnet og hele mellomtrinnet. Dette vil spesielt ramme kjernefagene norsk, matematikk og engelsk.

Alle føringer fra staten peker på viktigheten av tidlig innsats. Tidlig innsats for enkeltelever og grupper av elever gir dem et bedre grunnlag for å lykkes i det videre skoleløp.

Det er også en stor utfordring at skolene ikke har nok ressurser/timer til norskopplæring for innvandrere og flyktninger. I dag har elevene 25 min. per dag med egen språkinnlæring. Det er behov for mer oppfølging av språk- og begrepsinnlæring. Skolene har etter hvert erfart at det også er behov for oppfølging av atferd og psykososial oppfølging av noen av elevene med flyktnigebakgrunn. Dette er det ikke tatt hensyn til hverken med økonomiske eller personalmessige ressurser.

Trones skole overfører 1 lærerstilling til Moldjord skole skoleåret 2015 -2016. Dette gjøres fordi det pr. i dag ikke er mulig å dele årstrinnene i kjernefagene norsk, matematikk og engelsk ut fra tildelte ressurser. I tillegg må lærerstillingen dekke norskopplæringen for innvandrere og flyktninger. Dette går ut over delingstimer på Trones, men man velger å prioritere Moldjord.

Kommunestyrets budsjettvedtak i desember 2014 vedtok å redusere 30 % lærerstilling skoleåret 2015-16. Kuttet er tatt på Trones skole og rammen redusert tilsvarende.

Innstilling til Driftsutvalget:

Samlet ressursramme for skoleåret 2014 - 2015 er på totalt 10868 årstimer. Dette utgjør 15,52 stillinger.

Stillingsbehov for skoleåret 2015 - 2016 : $1552 \% + 150 \% = 1702 \%$ stilling totalt i grunnskolen.

Moldjord skole: 3267 årstimer tilsvarer 441 % stillinger. Ledelsesressurs er 50 % stilling. Totalt 491 % stillinger ved skolen.

Trones skole: 7601 årstimer tilsvarer 1110% stillinger. Ledelsesressurs er 100 % stilling. Totalt 1210 % stillinger ved skolen.

Skoleassistenter

Trones skole: 65%

Moldjord skole: 75%

Merkantilt: 30% (redusert fra 50% til 30% fra 01.04.2015)

Vernepleier, Trones skole: 89%

Grunnskolene skal innen 15. oktober 2016 rapportere til Oppvekst hvordan ressursen er blitt disponert

Vedlegg:

HØRING-FORSLAG OM ENDRINGER I HELLIGDAGSLOVEN FOR Å TILLATE SØNDAGSÅPNE BUTIKKER

Saksbehandler: Ågot Eide
Arkivsaksnr.: 15/246

Arkiv: U62

Saksnr.: Utvalg

27/15 Formannskapet
22/15 Kommunestyret

Møtedato

09.06.2015
23.06.2015

Formannskapetets behandling

Innstilling til kommunestyret:

Formannskapet vedtok saksfremleggets alt 2: Beiarn kommune støtter ikke Regjeringens forslag til endring i helligdagsloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432, datert 27. mars 2015.

Enst. vedtatt

Saksordfører: Håkon Sæther

Bakgrunn:

I kommunestyremøte den 06.05.2015 kom Beiarn arbeiderparti med en interpellasjon vedr søndagsåpne butikker. Til dette svarte ordføreren at hun ville sørge for at det ble laget en sak til kommunestyret slik at dette kunne få mulighet til å komme med en høringsuttalelse.

Forslaget om å bygge ned reguleringen av butikkens åpningstider på søndag er forankret i regjeringens politiske plattform (Sundvolden-erklæringen). Utgangspunktet for forslaget om å fjerne påbudet om søndagsstengte butikker er at man anser tilbud og etterspørsel som bedre egnet enn lovverket til å regulere butikkens åpningstider. Det pekes også på at endringsforslaget gir større likebehandling mellom butikker og bidrar til å forenkle regelverket.

Høringsfristen er satt til 30.06.15.

Saksutredning:

Bestemmelsene som regulerer butikkens åpningstider finnes i Lov om helligdager og helligdagsfred (helligdagsfredloven) som ble vedtatt i 1995 og sterkt revidert i 2003. Loven pålegger i § 5 faste utsalgssteder å holde stengt på helligdager og å stenge tidligere noen dager. Det mest sentrale av disse gjelder utsalgssteder for å holde stengt på de helligdager som er listet i § 2, og stenge kl 16 på jul-, påske og pinseaften.

Lovens § 5 lister også opp en rekke unntak fra hovedregelen. Det mest sentrale av dette gjelder utsalgssteder som i hovedsak selger kiosk- og dagligvarer og har en salgsflate på mindre enn 100 kvm, bensinstasjoner med salgsflate mindre enn 150 kvm, hagesentre og det generelle de 3 siste søndager før jul. Fylkesmannen kan i tillegg gi anledning til å bestemme at hele eller deler av en kommune skal regnes som et typisk turiststed og dermed få unntak fra hovedregelen for hele eller deler av året.

Både hovedregel og unntaksbestemmelser gjelder også for høytidsdagene 1. og 17.mai.

Forslaget som er sendt ut på høring omfatter å fjerne den bestemmelsen i Helligdagsfredloven § 5 som pålegger faste utsalgssteder å holde stengt søndager. Pålegget om å holde stengt på øvrige helligdager og høytidsdager og høytidsdager opprettholdes, likeledes pålegget om å stenge kl. 16 00 på jul-, påske- og pinseaften. Unntaksbestemmelsene videreføres slik at det fortsatt vil være utsalgssteder som har anledning til å holde oppe på hellig- og høytidsdager.

Regjeringen har også valgt å høre et annet forslag; beslutningsmyndigheten legges til den enkelte kommune, slik at de lokalt folkevalgte kan ta stilling til om adgangen til søndagsåpent i sin kommune skal utvides i forhold til dagens situasjon. Det er da en forutsetning at evt kommunal regulering i kommunen utformes slik at det ikke innebærer innstramminger i forhold til dagens rammer.

Vurdering:

Forholdet til helligdagsfreden: Helligdagsfredsloven formål er å verne om den gudstjenstlige liv og den alminnelige fred på helligdager og gi høytiden ro og verdighet. For å ivareta formålet har loven i tillegg til åpningstidsbestemmelser i § 5 også støyforbud (§ 3) og ut forbud mot offentlige arrangement (§ 4).

Støyforbud og offentlige arrangementforbud trenger ikke være til hinder for butikkåpent i kirketiden så lenge salgsvirksomheten ikke direkte forstyrrer gudstjenesten. Men for en del mennesker kan dette oppfattes som en indre forstyrrelse og oppfattes som nok en hverdagslig hendelse og ikke fridag.

Forhold til arbeidsmiljøloven: Arbeidsmiljøloven åpner for for unntak fra forbud mot søndagsarbeid når det gjelder bla arbeid i butikker som kan ha åpent etter helligdagsfredloven. Virksomheter som har kan ha åpent på søndager etter denne loven kan også ha ansatte som kan arbeide søndager.

Endringer i loven vil imidlertid føre til at flere butikker og flere ansatte vil bli berørt av søndagsarbeid. Arbeidsgiver skal imidlertid drøfte behovet for søndagsarbeid før det iverksettes, jfr. arbeidsmiljølovens § 10-10. Men dette kan føre til økt press overfor ansatte på flere hold, press fra arbeidsgiver, ekstra behov for barnetilsyn, mindre fritid sammen med ektefelle, barn og familie. Søndagsåpne butikker vil også kunne få ringvirkninger for andre virksomheter som etter hvert må ha søndagsåpent til eks. barnehager?

Forhold til næringslivet: Utgangspunktet for forslaget om å fjerne påbudet om søndagsstengte butikker er at man anser tilbud og etterspørsel som bedre egnet enn lovverket til å regulere butikkens åpningstider.

En er redd for at handelstanden i vår bygd og andre steder kan bli en tapende part i denne tilbud/etterspørsel strategien. Allerede nå er det en del handelslekkasje og det er et spørsmål om dette forsterkes med enda en handledag i uka også med tanke for at handel er en rekreasjon for en del mennesker. Det anses å bli høyere driftsutgifter til lønn etc for handelstanden som dermed gir mindre lønnsomhet eller til sist kan gi brukerne regningen. Sommerstid kan det slå positivt ut å holde åpent søndager.

Da butikken på Storbjord brant ned i 2009 ba Beiarn kommune i 2010 Fylkesmannen om å vurdere Storbjord som et typisk turiststed for å gi et best mulig service til besøkende i bygda jfr. Fylkesmannens anledning til å bestemme at hele eller deler av en kommune skal regnes som et

typisk turiststed og dermed få unntak fra hovedregelen for hele eller deler av året. Denne muligheten vil kunne fortsette ved nåværende lov.

Samlet sett er det vanskelig å spå hvordan endringen vil komme til å slå ut innenfor de enkelte områdene, og en burde gå tilbake i historien for å finne ut hvorfor disse reglene er innført.

Høringssvaret anses som politikk, en vil derfor ikke legge fram noen innstilling men kan komme med ulike forslag til høringa:

Alt. 1 : Beiarn kommune støtter regjeringens forslag til endringer i helligdagsloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 dat 27.mars 2015.05.29.

Alt 2: Beiarn kommune støtter ikke regjeringens forslag til endringer i helligdagsloven som åpner for søndagsåpne butikker, og som er beskrevet i høringsnotat 15/1432 dat 27.mars 2015.05.29.

Alt 3. Beiarn kommune ønsker at ansvaret for å bestemme utvidet åpningstid for utsalgssteder i henhold til § 5 i helligdagsloven overføres til kommunene, men med en begrensning på hvor ofte åpningstidene kan endres.

Saken legges fram uten innstilling.

Vedlegg: Høringsbrev og notat er tilgjengelig på:

1. <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/horing---forslag-om-endringer-i-helligdagsloven-for-a-tillate-sondagsapne-butikker/id2403951/>
2. Beiarn Arbeiderpartiss Interpellasjon til kommunestyremøte 06.05.2015
3. Ordførers notat dat 05.05.2015 til samme kommunestyremøte

Arbeiderpartiet

Beiarn Arbeiderparti

Beiarn Kommune		
Ar/Saksnr.	Dok.nr.	Reg.nr./Ar
15/246	1	2500/15
04 MAI 2015		
Ark.kode P	062	
Ark.kode S		
Avdeling	L/K	Saksbeh. MS
Kassasjøn	Grødering	

INTERPELLASJON TIL KOMMUNSTYREMØTE 06.05.2015

SØNDAGSÅPNE BUTIKKER.

Regjeringen ønsker full liberalisering av butikkene. Det betyr at alle butikker kan holde åpent om de selv ønsker det.

Statsrådene Thorhild Widvey, Robert Eriksson og Monica Mæland Har lagt fram følgende forslag:

- kraftig liberalisere regler for åpningstider,
- la alle butikker selv velge når de ønsker å holde åpent,
- kun holde stengt på 12 særskilte helligdager i året.

Butikker vil normalt holdes stengt på hellig- og høytidsdager som 1. juledag, 1. nyttårsdag, 1. påskedag, 1. pinsedag, 1. og 17. mai.

Regjeringen vil med forslaget forenkle regelverket.

– I dag er butikkene begrenset av hvilke varer de selger og hvilke steder man oppholder seg og hvor stor butikken er.

Regjeringa mener det her er snakk om likere konkurransevilkår, for bransjen.

Beiarn Arbeiderparti ser at med en slik liberalisering, vil åpne seg andre utfordringer, krav om at flere må arbeide i på søndagene, barnehage behov, dyrere varer for å nevne noe.

Vi mener at vi i Beiarn, med våre tre butikker innen dagligvarehandelen, ikke har behov for søndagsåpne butikker. Dette selv om kommunen har vært positive til dette bl.a. med tanke på turistsesongene.

Vi ønsker allikevel at Beiarn kommunestyret tar en prinsipiell debatt om dette.

Beiarn Arbeiderparti
Håkon Sæther
Gruppeleder

Notat

Til:

Kopi til:

Fra: Monika Sande

Sak: SØNDAGSÅPNE BUTIKKER

Saksnr./Arkivkode
15/246 - U62
Gradering:

Sted
MOLDJORD

Dato
05.05.2015

SØNDAGSÅPNE BUTIKKER

Regjeringen har sendt ut på høring « *Forslag om endringer i helligdagsloven for å tillate søndagsåpne butikker* »

Høringsfristen er satt til 30.06.15

Ordføreren vil sørge for at det blir laget en sak i Juni-møtet slik at kommunestyret kan få mulighet til å komme med en høringsuttalelse.

FINANSRAPPORTERING 2014

Saksbehandler: Stig Strømsnes
 Arkivsaksnr.: 15/294

Arkiv: 150

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
32/15	Formannskapet	09.06.2015
23/15	Kommunestyret	23.06.2015

Formannskapetets behandling:
Innstilling til kommunestyret:

Rapport finansforvaltning 2014 tas til etterretning.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Monika Sande

Rådmannens innstilling:

Rapport finansforvaltning 2014 tas til etterretning.

Saksutredning:

I henhold til kommunens reglement for finansforvaltning, sist vedtatt av kommunestyret 8. mai 2013, skal rådmannen minst 2 ganger i året legge fram rapporter for formannskapet som viser status for finansforvaltningen. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram en rapport for kommunestyret som viser status og utvikling gjennom året.

Rapporteringen for aktiva og passiva skal inneholde en beskrivelse og vurdering av:

- Sammensetningen av aktiva og passiva.
- Markedsverdi, samlet og fordelt på de ulike typer aktiva og passiva.
- Løpetid på passiva og plasseringer.
- Vesentlige markedsendringer.
- Avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.
- Endringer i risikoeksponering.
- Markedsrenter og egne rentebetingelser.

Saksutredning:

Pr. 31.12.14 hadde kommunen følgende aktiva:

Langsiktige plasseringer:

	Markedsverdi	Avkastning 2014
Sparebank 1 Forvaltning	kr. 82.632.405	6,65 %
Nordea	« 83.040.564	8,76 %
KLP	« 37.793.725	7,15 %
Sparebank 1 Forvaltning	« 20.505.368	6,19 %
Harstad Eiendomsinvest	« 1.657.600	0 %
Sum	<u>kr. 225.629.664</u>	

Vår investering i Harstad Eiendomsinvest A/S har i 2014 ikke gitt ordinær avkastning, men vil etter vår vurdering på litt sikt kunne gi god avkastning. Selskapets generalforsamling besluttet at overskuddet for 2014, pålydende NOK 2.765.131, skulle overføres til fri egenkapital. Generalforsamlingen besluttet videre at det ikke skulle deles ut utbytte for 2014.

Den langsiktige plasseringen er fordelt på følgende aktivaklasser:

		Vekt %
Korte renter	kr. 3.048.445	1,35
Obligasjonsmarkedet	” 160.477.498	71,13
EK-bevis	” 4.995.812	2,21
Aksjer	” 55.450.309	24,58
Eiendom	” <u>1.657.600</u>	0,73
	<u>Kr.225.629.664</u>	100,00

I følge reglement for finansforvaltningen kan aksjeandelen i langsiktige plasseringer maksimalt utgjøre 35 %.. Vår samlede aksjeandel ved årets utgang er på 26,79 %.

Avkastningsreferansene har gitt følgende avkastning i 2014:

- Pengemarkedsrenter ST1X 1,33
- Obligasjonsmarkedet ST4X 5,07
- Norske aksjer OSEBX 4,95
- Utenlandske aksjer, valutasikret 10,98

Sammenholdt med avkastningsreferansene, har kommunens avkasning kommet godt ut av 2014 med til dels betydelig bedre resultat.

Kortsiktige plasseringer:

Alle kortsiktige plasseringer er fortatt i rentemarkedet i henhold til reglementet og uten bindingstid.

	Markedsverdi	Avkastning 2014
Bankinnskudd	<u>kr. 9.612.408</u>	0,00 – 1,75 %

Sum likviditet til driftsformål kr.9.612.408

Passiva:

Långiver:	Fast rente:	Flytende	Restgjeld pr. 31.12.14	Antall lån
Husbanken	0	13.015.996	13.015.996	9
Sparebank 1 NN	0	4.107.007	4.107.007	1
Kommunalbanken	19.743.500	43.152.680	62.896.180	10
KLP/Komm.kreditt	16.481.500	2.194.776	18.676.276	7
	<u>36.225.000</u>	<u>62.470.459</u>	<u>98.695.459</u>	27

Flytende rente på våre lån varierer mellom 2,00 og 2,51 %

Fastrentelån:

Långiver	Lånebeløp	Rentesats	Fastrentesats utløper
KLP/ Kommunekreditt	kr. 500.000	3,34	30.06.17
KLP/ Kommunekreditt	kr. 2.590.000	4,12	01.11.15
KLP/ Kommunekreditt	kr. 5.218.500	3,05	01.09.16
KLP/ Kommunekreditt	kr. 8.173.000	4,50	15.09.16
Kommunalbanken	<u>kr. 19.743.500</u>	3,04	22.08.17
Sum fastrentelån	<u>Kr.36.225.000</u>		

I følge reglementet skal rentebindingstiden være på maksimalt 3 år. Enkeltbindinger kan likevel være lengre. Alle disse bindingene var foretatt før det nye reglementet ble vedtatt og i tråd med det forige. Historisk sett har langsiktig rente på om lag 5 % vært vurdert gunstig. På det tidspunktet disse rentebindingene var foretatt var de å foretrekke framfor flytende rente. Andel fastrentelån av låneporteføljen er på 36,7 %..

Slik rådmannen ser det, forvaltes kommunens finanser innenfor rammene av det reglementet kommunestyret har vedtatt.

STRATEGISK NÆRINGSPLAN FOR BEIARN KOMMUNE

Saksbehandler: Bjørnar Brændmo
 Arkivsaksnr.: 14/542

Arkiv: 140

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
40/14	Formannskapet	13.10.2014
31/15	Formannskapet	09.06.2015
24/15	Kommunestyret	23.06.2015

Formannskapets behandling
Innstilling til kommunestyret:

Forslag til Strategisk Næringsplan for Beiarn kommune vedtas.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Andre Kristoffersen

Rådmannens innstilling:

Forslag til Strategisk Næringsplan for Beiarn kommune vedtas.

Saksutredning/Bakgrunn:

I 40/14 vedtok formannskapet planprosessen for utarbeidelse av Strategisk Næringsplan. Strategisk Næringsplan skal være kommunens verktøy som beskriver og setter rammer for kommunens satsningsområder og målsetninger i planperioden.

Gjennom Beiarn Næringsforum ble kommunens næringsliv invitert til deltagelse, men med forholdsvis liten respons. Det ble avholdt tre møter med næringsplanen som tema. Det er også avholdt et møte med landbrukets organisasjoner, med positive innspill til planen.

Beiarn kommunestyre fattet i møte 6 mai 2015, sak 6/15, følgende vedtak :

Beiarn kommunestyre forventer en sak om strategisk næringsplan blir forelagt kommunestyret i juni, og at det i denne sak også vurderes videre satsning i forhold til Næringskonsulent og SNU.

Vurdering:

Strategisk Næringsplan for Beiarn kommune legges fram for politisk behandling uten at den har vært til høring hos næringslivsforeningene.

Eventuelle innspill/endringer vil da komme til kommunestyrets endelige behandling, 23 juni.

I etterkant vil det bli utarbeidet egen konkret handlingsplan. Denne vil det være naturlig å tilpasse til budsjettbehandlingen for 2016.

I forslag til Strategisk Næringsplan er det lagt klare føringer hvordan vi ønsker at landbruket og øvrige næringer skal ivaretas av kommunen, men kommunens forhold til SNU er ikke naturlig å ta inn i næringsplanen og må behandles som egen sak.

Vedlegg:

Forslag til Strategisk Næringsplan ettersendes

Næringsplan for Beiarn kommune

2016 - 2020

Innhold:

Innledning

Om strategisk næringsplan for Beiarn kommune

Visjon

Rammebetingelser

Samferdsel og kommunikasjon

Samspill av kommunale tjenester

Kompetanse

Organisering

Målområder med innsatsfaktorer og tiltak

Landbruk inkl. reindrift

Industri

Reiseliv

Handel

Innovasjon og nyskaping

Næringsareal

Naturressurser

Handlingsdel (rulleres årlig) (ikke utarbeidet pr. juni -15)

Innledning

Strategisk Næringsplan skal være kommunens verktøy som beskriver og setter rammer for kommunens satsningsområder og målsetninger for næringsarbeid i planperioden.

Næringsplanen skal være med på å sikre at næringsarbeidet samsvarer med gjeldende planverk og politiske prioriteringer, både når det gjelder bruk og organisering.

Vi har et lite og sårbart næringsliv i kommunen og det er derfor viktig å støtte opp om det eksisterende på best mulig måte. Å bidra til å beholde eksisterende arbeidsplasser er mye «billigere» enn å skape nye.

Beiarn har vært og er en primærnæringskommune. Med betydelig bortfall av arbeidsplasser innenfor

primærnæringene har det vært , og er, en stor utfordring å kompensere for dette. Beiarn vil også i fremtiden være avhengig av et aktivt og oppegående landbruk for å kunne bestå som et levedyktig samfunn. I 2013 arbeidet 14 % av alle sysselsatte personer i kommunen i landbruket.

.....

Monika Sande
Ordfører

Ole Petter Nybakk

Rådmann

(Innledningen er under revisjon)

Om strategisk næringsplan for Beiarn kommune

Strategisk Næringsplan for Beiarn kommune skal være retningsgivende for kommunens arbeid innenfor næringsrelatert virksomhet og skal beskrive de prioriterte satsningsområdene innenfor næringsutvikling.

Planen vedtas av Kommunestyret og skal være førende for prioriteringer på dette området.

Strategisk Næringsplan skal være et aktivt arbeidsdokument for administrasjonen, det politiske miljø og kommunens næringsliv. Skal vi lykkes med dette må planen være enkel i formen og lett forståelig. Den må basere seg på realistiske forutsetninger og prioriterte tiltak må være konkrete og lett målbare,

både ved gjennomføring og når det gjelder kostnader.

Kommunens næringspolitiske oppgaver innbefatter både eksisterende bedrifters rammebetingelser og å legge til rette for etablering av ny virksomhet og nye arbeidsplasser.

Gjennom godt samarbeid, åpenhet og felles forståelse mellom alle aktører, skal det være mulig å nå målsettingen i Strategisk Næringsplan

Planen rulleres annet hvert år og det utarbeides årlige handlingsplaner. I denne prosessen skal det involveres bredt fra både næringsliv, næringsorganisasjoner og andre aktuelle aktører.

Visjon

Framtiden skapes nå.

I kombinasjon mellom trygg forankring i vår historie og fremtidsrettet langtidstenkning skal vi skape et trygt og godt samfunn, tuftet på optimisme, livsglede og tru på framtida.

Rammebetingelser

Samferdsel og kommunikasjon

Beiarn skal gjennom utredning og handling styrkes ytterligere som en del av bo- og arbeidsmarkedsregionen Salten. En styrking av daglig kommunikasjon i og mellom kommunene er viktig for å lykkes som bo- og arbeidsmarkedsregion og er med på å fremme et godt og konkurransedyktig næringsliv.

Det er viktig å opprettholde et tilfredsstillende tilbud på offentlig transport i og inn til kommunen. God kommunikasjon innebærer også internettilgang og mobildekning. I et framtidsperspektiv vil det være nødvendig å styrke og forbedre veinettet for å ivareta ulik godstransport, og øvrig kommunikasjon for å kunne drive en bedrift eller et foretak på en tilfredsstillende måte. Kommunen må fortsatt være aktiv pådriver for å finne gode løsninger på samferdsel, transport og øvrige infrastrukturtiltak. Det henvises til vedtatt strategi i Kommuneplanens samfunnsdel for 2014 – 2024.

Forbedringer av kommunikasjon og samferdsel skal sees i et miljø- og klimaperspektiv.

Samspill av kommunale tjenester

For å lykkes med å nå målene, på de nedfelte målområder i næringsplanen, er det viktig at planen sees i sammenheng med kommunens øvrige tjenestetilbud. For å få tak i nye kvalifiserte medarbeidere er faktorer som, kultur- og fritidstilbud, tilgjengelige boligtomter, skole, helse-tjenester osv. viktig for valg av jobbsted.

For de som ønsker å etablere egen næringsvirksomhet er det viktig med en kommune som er engasjert, aktiv og stiller opp med råd og veiledning på alle områder.

Kompetanse og rekruttering

Kompetanse er viktig for alle og en av de viktigste faktorer for å sikre og øke verdiskapningen i vår kommune. Vi må sørge for at kvaliteten på vårt tilbud, fra barnehage til videregående, er høy og det skal stimulere til en yrkesutdanning som kan øke verdiskapningen på sikt. Til potensielle etablerere må vi bidra til etablereropp-læring og bistå i prosessen fram til en realisering.

Å få unge til å ta en utdanning som kan bidra positivt for kommunen er viktig. Dette gjelder for alle næringer. Kan vi i tillegg få sådd et gründerfrø gjennom bevisst arbeide helt fra barnehagen og gjennom grunnskolen, vil mulighetene for nye bedriftsetableringer kunne øke betraktelig.

Kompetanseheving og rekrutteringsarbeid vil være avgjørende for en positiv næringsutvikling i kommunen. Et viktig element for å lykkes med rekrutteringsarbeidet, er et tilfredsstillende botilbud.

Organisering

Organiseringen av næringsarbeidet vil være viktig for i hvilken grad vi skal lykkes med å nå våre målsettinger. I en kommune hvor det ikke er stort press på nyetableringer er det viktig å ha nær kontakt med vårt omland, både offentlige instanser og næringslivsaktører. Samtidig er samspillet med kommunens øvrige

tjenestetilbud også av stor betydning for å kunne tilby og tilrettelegge et helhetlig produkt.

Førstelinjetjenesten bør være fysisk tilknyttet kommuneadministrasjonen. Om denne skal være en del av et større næringsnettverk, vil være avhengig av organisering og hvilken arbeidsform og funksjon dette nettverket skal ha. Beiarn kommune må, for å kunne yte tilfredsstillende tjenester på nærings- og landbruksområdet, ha egne stillinger for disse. For landbruket vil det framover være særdeles viktig at man har en administrasjon med tilstrekkelige landbruksfaglige ressurser og kompetanse som er i stand til å gjennomføre prioriterte tiltak og statlige oppgaver.

På kapitalsiden er det absolutt behov for å se på nye løsninger for samarbeid, hvor hele regionen sees under ett.

Kommunen som eier

Kommunen skal være tilrettelegger og støttespiller til vårt lokale næringsliv og være med å bidra til en positiv utvikling.

Som hovedregel skal kommunen ikke være på eiersiden i de private bedriftene, men bidra økonomisk og på annen måte til beste for begge parter.

I de tilfeller hvor kommunen er inne på eiersiden i lokale bedrifter er det viktig å fremstå som profesjonell. Et eierskap forplikter, og kommunen skal være en aktiv aksjeeier som er til å stole på.

Eierskapets tidsperspektiv må hele tiden vurderes, og avveiningen må grundig vurderes i forkant, særlig i de tilfeller hvor langsiktighet anses som det mest formålstjenlige.

Planer

Næringsplanens tiltaksstrategier er sektorovergrepene og skal være forankret i oppdaterte kommunale planer. Kommuneplanens samfunnsdel og arealplan er retningsgivende for næringsarbeidet.

Målområder med innsatsfaktorer og tiltak

Landbruk inkl. reindrift

Mål:

Beiarn kommune har som mål å utnytte landbrukets ressurser og produksjonsmuligheter på en bærekraftig og miljømessig forsvarlig måte.

Det skal være rom for små, mellomstore og store bruk, og en god og fornuftig utnyttelse av dyrkingsjord skal danne basis for satsing. Det skal i planperioden

fokuseres på framsnakk av næringa ved alle representasjonsoppgaver.

Produksjonsmål: Øke melke- og kjøttproduksjonen med 10 % i planperioden.

Det skal være attraktivt å drive landbruk i Beiarn.

Innsatsfaktorer og tiltak

1. Sikre de aktive gårdbrukerne sitt produksjonsgrunnlag

Et levende kulturlandskap skal opprettholdes. Gjengroing og omdisponering av viktige områder med matjord skal hindres. De aktive gårdbrukerne skal også framover ha gode vilkår for sin drift.

Tiltak:

- Gjennom arealpolitikken - utøve en streng praktisering av boplikt på landbrukseiendommer.
- Arbeide aktivt for å sikre langsiktige leieavtaler på jord- og skogarealer til eksisterende bruk i drift.
- Aktiv påvirkning og veiledning til eiere av landbrukseiendommer slik at bruk ikke legges ned.
 - Hjelp til med utarbeidelse av forpaktningssavtaler.
 - Formidle kontakt mellom eiere og potensielle forpaktere.
 - Støtteordninger til investeringer.
 - Gi støtte til oppkjøp av melkekvoter.
- Sikre matproduserende jord gjennom en aktiv jordvernpolitikk.
 - Ved nedbygging av fullyrka jord, skal kjøper legge et beløp tilsvarende oppkjøpspris i kommunalt fond til nydyrking.
- Sørge for en god operativ veterinærtjeneste for produksjonsdyr.
- Sørge for å holde rovdyrbestanden på et nivå som sikrer reindriften og beitenæringa næringsgrunnlaget i utmark.

2. Legge til rette for økt kompetanse innenfor landbruket

Landbruket er i stadig endring. Det krever at næringa er omstillingsvillig og kompetanse-søkende.

Tiltak:

- Gi støtte til kurs- og møtevirksomhet.
- Støtte opp om og bidra til faglige nettverk og forum for kompetanseheving.
 - Arrangere fagdager etc. sammen med næringa.
- Gi økonomisk støtte ved etablering av tilleggsnæringer i landbruket, herunder lokal foredling av råvarer.
- Gi støtte til Landbruksrådgiving Salten.

3. Søke å opprettholde jordbruksdrift i hele bygda

Matjord er en begrenset ressurs. Sikkerhetsmessig er det viktig både på nasjonal og global basis at matjord holdes i god hevd. Dette kan bare ivaretas ved aktiv drift. Det vil være en vann-vinnsituasjon å bosette landbrukseiendommer samtidig som eiendommen er base for næringsutvikling.

Tiltak

- Satse på ungdommen!
 - Tilby arbeidspraksis i næringa som et skole/næringssamarbeid.
 - Gi avgangselever muligheten til å reise til en naturbruksskole før valg av videregående skole.
- Bistå ved generasjons-/eiendomsskifte.

4. I et langsiktig perspektiv og på en fornuftig måte forvalte og bygge opp ressursene i form av skog og fisk/vilt

Beiarn er ei utmarkskommune med stort potensiale i sine utmarksressurser.

Tiltak:

- Det skal legges til rette for at utmarksareal og naturressurser kan utnyttes i næringssammenheng.
 - Fokusområder: Livsløp skog. Viltforvaltning.
- Aktiv oppfølging av skogeierne med sikte på bedre kulturtiltak og økt avvirkning.
 - Kursing i foryngelse, bruk av skogfond, skjøtsel av alle typer skog.
 - Aktivt informere om muligheter og verdiskapning av skogsvirke.
- Tilrettelegge for videreforedling av virke i bygda.

5. Gjennom forvaltningen ta hensyn til miljø, natur, kulturminner og byggeskikker

En landbrukseiendom har både sin historie og sin næringsmessige verdi for framtida. Landbrukseiendommene sine kulturbaserte ressurser kan være grunnlag for næringsvirksomhet, læring, biologisk mangfold, bosetting og trivsel. Både historiske elementer og elementer som kan være forringende for naturmiljøet vil ha fokus framover. Dette er viktig både for en bærekraftig matproduksjon og for utvikling av nye næringer på landbrukseiendommer i Beiarn.

Tiltak:

- Informere om tilskuddsordninger til opprettholdelse av kulturlandskap og biologisk mangfold, samt bygningsvern, f.eks. SMIL-midler.
- Bidra til fokus rundt landbruksforurensing og tiltak som kan forhindre dette.
- Gjennom kommunens kontrollrutiner fokusere på punktforurensing og ivaretagelse av kulturmiljøet.

Industri

Mål:

Ivareta eksisterende industri og arbeide for nyetableringer.

Innsatsfaktor og tiltak:

Handle hurtig om en industrietablering skulle bli aktuell

Tiltak:

- Være ajour i forhold til planlegging og kommunalt planverk.
- Sikre areal for evt. framtidig utvidelse av eksisterende industri og nyetableringer.
- Være til stede i de rette fora og på rett arena.

Handel

Mål:

Opprettholde og utvikle et tjenestetilbud i handels- og servicenæringen på minimum dagens nivå. Storjord skal være Beiarns senter for handels- og servicenæringen.

Innsatsfaktorer og tiltak:

Utvikle Storjord som kommunens handelssenter.

Tiltak:

- Tilrettelegge for nye etableringer i samarbeid med eksisterende bedrifter.
- Beiarn kommune vil delta aktivt i arbeidet med å bevare og utvikle eksisterende arbeidsplasser innenfor handels- og servicenæringen.

Reiseliv

Mål:

Beiarn skal være et attraktivt reisemål.

Innsatsfaktorer og tiltak:

Beiarn kommune skal være pådriver og tilrettelegger for privat initiativ til kultur – og naturbasert reiseliv og opplevelsesprodukter.

Tiltak:

- Bistå reiselivsbedriftene i deres kompetansebygging og utvikling.
- Kombinasjonen kultur og reiseliv vil ha fokus i perioden. Den norsk/samiske kulturarven bør gjenspeiles i tiltakene.
- Bidra til etablering av en sterk og handlekraftig reiselivsforening, basert på samarbeid og felles mål.
 - Vertskapskurs
 - Annen kompetansehevende kursing
- Utvikle Nasjonalparkkommune-muligheten.
- Bidra til å realisere vedtatte satsinger:
 - Kulturpunkt Tvervik
 - Beiarelva
 - Arena Beiarn
 - Beiarfjorden som turistvei.
 - Grotting
 - Steinåmoen motorsportsenter

Innovasjon og nyskaping

Mål:

Skape et miljø som stimulerer til nytenking og næringsetablering.

Innsatsfaktorer og tiltak:

Skape interesse for næringsetablering.

Tiltak:

- Etablere et gründermiljø.
- Gi tilbud om etablererutdannelse i samarbeid med Start opp Salten (SOS).
- Ungt entreprenørskap i barnehage og skole.
- Stimulere til inntak av lærlinger.
- Utvikle Beiarn som bo-, hytte- og fritidsboligkommune gjennom «det som ingen har tenkt på før».
- Utvikle mulighetene innenfor kulturnæringsbegrepet.

Næringsarealer

Mål:

Beiarn kommune skal til enhver tid ha tilstrekkelig næringsareal.

Innsatsfaktorer og tiltak:

Sikre forretnings- og industriareal gjennom arealplan og reguleringsplaner.

Tiltak:

- Ha tilgjengelig små og rimelige lokaliteter for nyetablerere.
- Bidra til etablering av nye næringsarealer når behovet er til stede.
- Forberede tekniske installasjoner og infrastruktur på regulert næringsareal.

Naturressurser

Mål:

Utnytte Beiarns naturgitte ressurser i næringsammenheng.

Innsatsfaktorer og tiltak:

Utnytte kommunens naturressurser på en positiv og balansert måte.

Tiltak:

- Utrede utnyttelse av naturressurser som mineralforekomster, skog og spiselige ville vekster i lokal næringsmessig sammenheng.
- Fortsatt småkraftutbygging.

EVALUERING - FLYKTNINGETJENESTEN

Saksbehandler: Ågot Eide
 Arkivsaksnr.: 12/639

Arkiv: F30

Saksnr.: Utvalg

33/15 Formannskapet
 25/15 Kommunestyret

Møtedato

09.06.2015
 23.06.2015

Formannskapets behandling:
Innstilling til kommunestyret:

Fremlagte evalueringsrapport tas til etterretning.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Gudbjørg Navjord

Rådmannens innstilling:

Fremlagte evalueringsrapport tas til etterretning.

Bakgrunn:

I forbindelse med Beiarn kommunestyrets behandling av Årsoppgjøret for 2014 i mai 2015 ble rådmannen bedt om å merke seg bl. annet følgende punkt, sitat:

"Beiarn kommunestyre forventer en snarlig sak om evaluering av Flyktningetjenesten og arbeidet med å ta imot flyktninger. Dette for å kunne vurdere om vi gjør en god nok jobb og om vi har mulighet til eventuelt å ta imot flere."

Saksutredning:

Administrasjonen har arbeidet ut fra følgende politiske vedtak:

- Kommunestyrets vedtak i møte den 28.09.12 sak 58/12 :

«Beiarn kommune skal legge til rette for å bosette 10 flyktninger. En forutsetning er at kommunen skaffer/tilrettelegger for boliger til de vi skal ta imot.

Administrasjonen starter arbeidet med planlegging umiddelbart. Når dette arbeidet er ferdig gir administrasjonen tilbakemelding til formannskapet. Beiarn kommune skal etter dette bosette disse flyktningene.»

- Behandling i formannskapsmøte den 29.11.2012 sak 47/12:

«Beiarn kommune bosetter inntil 10 flyktninger fra 1.august 2013. Det avsettes ressurser fra sentraladministrasjonen og helse og sosial på til sammen 100%, som får ansvar for

flyktingetjenesten i 2013. På sikt må det tilføres mere ressurser til dette arbeidet, og det må ansettes en flyktningekoordinator/konsulent.»

- Ny behandling i kommunestyremøte i sak 70/12, samme vedtak som i sak 58/12
- På anmodning fra IMDi om mottak av flere flyktinger fattet Kommunestyret den 25.09.13 et nytt vedtak i sak 33/13:

«I perioden 2014 – 2016 skal Beiarn kommune arbeide for å bosette inntil 15 nye flyktinger. Beiarn kommune ønsker fortrinnsvis familier. Før man tar imot flere flyktinger foretar kommunen en evaluering av vår tjeneste, siden kommunen nå bosetter sine første flyktinger.»

- Nytt vedtak i kommunestyret i møte den 18.06.14 sak 31/14:

«I perioden 2014 – 2017 skal Beiarn kommune arbeide for å bosette inntil 5 flyktinger årlig. Beiarn kommune ønsker fortrinnsvis familier. Det gis mulighet til å bosette familier som er større enn 5 personer om det er behov for det, og dette vurderes i hvert enkelt tilfelle.»

Driftsutvalget fikk i sitt første møte i 2015 forelagt en rapport fra flyktningekoordinator vedr. flyktningearbeidet. Denne er nå bearbeidet utifra nye saker som er kommet til, - og etter et evalueringsmøte gjennomført med representanter fra alle sektorområder som er involvert. I rapporten framkommer utfordringer flyktingetjenesten har hatt samt forslag til endringer i tjenesten.

Vurdering:

Det vises til rapporten.

En av utfordringer en har hatt fra 2012 er at det vært en del skifte i mannskap underveis, både i ledelse og øvrige driftsapparat og det har derfor noe vanskelig å få med seg en samlet tråd i arbeidet. Videre har denne tjenesten vært helt ny for oss så det er blitt noe prøving og feiling.

Inntak av flyktinger er i samsvar med kommunestyrevedtak med 9 personer i 2013 og 6 personer i 2014 dvs 15 personer. Og det er sagt ja til å ta inn 6 nye i en familie i 2015. Ressursbruken på tjenesteområdet og i introordningen inklusive voksenopplæringen har vært noenlunde bra. En har holdt rammene og i budsjettarbeidet for 2015 ble det satt av midler fra flyktningebudsjettet til andre sektorområder som voksenopplæringa, NAV og teknisk sektor for å bøte på det ekstra forbruk som flyktingetjenesten påfører disse sektorene. Videre er det brukt mer tid og ressurser på miljøarbeid, mindre integrering enn forutsatt og mindre hjelp fra frivillige organisasjoner. Manglende kollektiv transporttilbud og lang vei til sykehus, tannlegetjenester etc har medført økte utgifter og tidsbruk for kommunen til slike formål. Flyktingenes permisjoner fra introduksjonordningen i forbindelse med svangerskap og omsorg har gjort sitt til at gjennomføringa har vært litt vanskelig og en har søkt om et ekstra introduksjonsår for noen.

De ulike sektorområdene har fått nye utfordringer underveis med hensyn til ressursbruk og kompetanse og rapporten tar med seg en del av dette for å kunne forbedre tjenesten. Det er i første rekke botilbudet og så arbeidsmuligheter som kommer til å å avgjøre om hvor mange flyktinger vi kan ta imot i framtida.

Vedlegg: Evalueringsrapport

EVALUERING AV FLYKTNINGETJENESTEN I BEIARN 2013-2015. RAPPORT ETTER 2 ÅRS BOSETTING AV FLYKTNINGER

1. Innledning

I forbindelse med Beiarn kommunestyrets behandling av Årsoppgjøret for 2014, i møte den 6.mai 2015, ble rådmannen bedt om å merke seg bl. annet følgende punkt, sitat:

"Beiarn kommunestyre forventer en snarlig sak om evaluering av Flyktingetjenesten og arbeidet med å ta imot flyktninger. Dette for å kunne vurdere om vi gjør en god nok jobb og om vi har mulighet til eventuelt å ta imot flere.

Flyktingetjenesten har arbeidet ut fra følgende politiske vedtak: Kommunestyrets vedtak sak 58/12, Formannskapetets vedtak sak 47/12, Kommunestyrets vedtak sak 33/13 og til sist vedtak i sak 31/14 sitat:

«I perioden 2014 – 2017 skal Beiarn kommune arbeide for å bosette inntil 5 flyktninger årlig. Beiarn kommune ønsker fortrinnsvis familier. Det gis mulighet til å bosette familier som er større enn 5 personer om det er behov for det, og dette vurderes i hvert enkelt tilfelle.»

Flyktingetjenesten har gjennom hele perioden hatt møter i en administrativ oppnevnt flyktingegruppe, - som også har inkludert frivillige, for å diskutere og få til ordninger for flyktingene. Selve flyktingetjenesten har bestått av få personer, men det har vært mange tjenesteområder og ansatte som har blitt involvert i arbeidet med flyktingene.

Evaluering er gjort på grunnlag av tidligere rapport levert fra flyktingekoordinator til Driftsutvalget, evalueringsmøte 4. juni og tilleggsdokumenter fra avdelingene

2. Flyktingetjenestens organisering, ressursbruk:

Siden en ikke hadde erfaring på området fra tidligere, er det litt slik at veien har blitt til mens en har gått den. Da kommunen startet organiseringen av flyktingetjenesten, var det med liten erfaring og kompetanse i denne bagasjen. I arbeidet har man lært underveis, som også har ført til reorganisering av både arbeidsoppgaver og ressurser. Det har også vært utskiftninger av ansatte fra en startet planleggingen og til i dag, noe som har gitt manglende kontinuitet i arbeidet: I 2013 var flyktingetjenesten organisert under sentraladministrasjonen, i 2014 var den lagt til Helse- og sosialtjenesten og fra 2015 underlagt kommunalleder for plan, næring, oppvekst. Pr. i dag har en 1,6 faste stillingshjemler tilknyttet flyktinge- og sosialtjenesten i tillegg til ledelse. Flyktingekonsulenten har hatt ansvar for Introduksjonsordningen utenom norskundervisning i voksenopplæringa, men har også vært lærer i samfunnslære, miljøarbeider og til tider vært «tolk».

3. Mottatte flyktninger:

I august 2013 kom to familier fra Sudan til Beiarn og ble bosatt på Moldjord – totalt 9 personer. At det ble Moldjord var det gjort en vurdering på, og det handlet om beliggenhet til

voksenopplæring, barnehage, skole, administrasjon og lege/helsesøster. De voksne begynte på introduksjonsordningen i september, barn begynte i barnehage og skole.

I juli 2014 bosatte vi en ny familie på 6; overføringsflyktninger fra Syria. De voksne begynte på introordningen i august og barna på skole/barnehage.

I juli 2015 har vi inngått avtale om å ta imot en familie på 5 personer samt en enslig slektning av disse. Til sammen 6 personer, 3 voksne og 3 barn.

Dette betyr at vi pr. dato har 15 personer bosatt, 5 voksne og 10 barn. I etterkant av bosetting har alle av familiene fått 1 barn hver. Gruppen øker i omfang og teller nå 18 personer før vi tar imot den 4. familien på 6 personer. 1 familie på 5 har planer om retur til hjemlandet, men dette er ikke kommet i orden ennå.

4. Bosetting, bosettingsvedtak

Det skal fattes etableringsvedtak/bosettingsvedtak for hver enkelt familie med beskrivelser av rettigheter, tilbud og vilkår.

Det ble tilrettelagt gode og store boliger på Moldjord. Det ble mye praktisk arbeid i forbindelse med klargjøring av hus og videre mye papirarbeid og boveiledning de første mnd. Det krever mye tid og ressurser fra helsestasjon og legetjeneste ved ankomst – dette gjelder spesielt overføringsflyktninger. Men generelt gir det merarbeid med familier med mange barn,

Flyktingetjenesten mener at å bosette på Moldjord, med nærhet til «alt» har vært fornuftig – på den annen side kan man stille spørsmål om integreringen blir like rask ved en «oppsamling» på et sted. Men for de som ikke har bil og få kontakter er det greit å være nært alt; butikk, skole, barnehage, NAV, helsetjenester og andre offentlige tjenester. Dette har de også gitt uttrykk for.

Siden boligene er store, anses også husleien så høy at den har måttet subsidieres. Kommunen ved /flyktingegruppen vedtok før bosetting i 2013 at grunnet husleie som er forholdsvis høy, så skulle kommunen dekke strøm, internet og tv/canal digital. Videre ble det vedtatt at hver bosatt familie skulle få kr 3500 pr voksen til innkjøp av klær/utstyr og kr 2500 pr barn til klær/utstyr. Kommunen har møblert og kjøpt inn det meste til de ulike boligene – og dette er ting/møbler som familiene får med seg når de flytter. Andre kommuner regner her med en sum på 20 000,- + 2500,- pr person i familien, som verdien av det de får med seg. (Evt. får de med seg penger og ikke møbler – det er valgfritt)

Det kommer innspill fra teknisk etat om økt arbeidsbelastning pga av at flyktingene har behov for hjelp. Erfaringen tilsier at vi må lære flyktinger «å bo» i Norge.

Det må også være en gjennomgang av husleiekontraktene og forstå hva man faktisk signerer på.

Det bør settes retningslinjer for hva kommunen skal bistå med av praktisk tilrettelegging.

Praktisk hjelp på ettermiddager må foregå av noen med praktisk kompetanse og trenger ikke være vaktmesterkorpset.

5. Språklige utfordringer:

Kommunen ansatte arabisktalende lege og senere også arabisktalende flyktningekonsulent, noe som har forenklet arbeidet vårt betraktelig. Vi har spart tid og penger mye fordi vi har sluppet å leie inn ekstern tolk, men har også vist seg å være utfordrende da det er mange språkvarianter innen arabisk. Dette har vi også dette lært av; i en del situasjoner bør det brukes tolk for å få rett morsmål og at det i en ikke bør blande roller som for eksempel miljøarbeider, lærer og tolk. Det har medført en ekstra belastning for flyktningekonsulentene, som har måttet tolke i de aller fleste sammenhenger. Dette er kanskje spesielt en utfordring når det gjelder helseoppfølging (helsestasjon/jordmor/NAV), og man er kommet frem til at ekstern tolk er helt nødvendig i enkelte situasjoner og tolketjenesten på telefon virker godt hvis en gjør gode nok forberedelser. For tiden er tolkehonorar pr telefon kr 430 pr hele time.

Flyktningekonsulentene har også hatt for mange oppgaver i direkte tilknytning til flyktningene. Norskopplæring trenger ikke tolk. Det oppstår imidlertid en del forklaringsproblemer på andre områder både i skole og barnehage. Det er også ulike nivåer på norskforståelsen blant flyktningene i dag.

Legekontoret bruker nå konsekvent tolk, da forståelse er essensielt. En utfordring er at telefonen ikke finnes i både konsultasjonsrom og de ulike undersøkelsesrom. Dette kan løses ved innkjøp av bærbar telefon.

NAV bruker nå også tolk pr telefon. Enkle samtale kan foregå på norsk. Her er også tidsbruken økt og denne type arbeid krever mer planlegging og forberedelser fra NAV. Språkforståelsen kan ikke understrekes nok.

6. Voksenopplæringa/introduksjonsordninga

Det skal utarbeides en individuell plan for hver voksen, med kartlegging av tidligere skolegang/utdanning og arbeidspraksis som skal ligge til grunn for karriereplan for den enkelte og som skal brukes i introduksjonsopplæringa. Det har vært har 5 voksne flyktninger i introduksjonsordningen, noe som skulle tilsi at det er oversiktlig og enkelt å gjennomføre. Men når man på den andre siden er pliktig til å tilrettelegge individuelt tilpasset opplæring med bare 1 lærerressurs i 75 % stilling gir det utfordringer. Man har jobbet mye med å klare å oppfylle lovkravet som sier at den enkelte skal ha et helårlig fulltidsprogram – noe som betyr 47 uker av 35.5 t. Lærerne følger også skoleruta noe som gir ekstra utfordringer i skolens ferier og fridager. Vi klarer heller ikke å dekke opp all undervisning av pedagogisk personale og mye av introduksjonsordningens innhold har blitt flyktningekonsulentens ansvar.

De første flyktningene er på vei gjennom denne skolen nå, og evalueringen her baserer seg på hva de enkelte avdelinger har erfart med tilretteleggingen for flyktningetjenesten. Ansvaret for samfunnslære på 50 timer legges til VO-opplæringen. Norskundervisningen har variert i stillingsstørrelse, fra 70 % til 85 %. Man er bekymret for ressursfordelingen når tre nye voksne kommer til høsten, og to evt. 3 skal inn igjen fra permisjon. Kompetansen vil derfor sprike ved skolestart.

Svangerskap skaper utfordringer i forhold til gjennomføring av introduksjonsordning da permisjon gir en midlertidig stans i introduksjonsordningen og stans i kvalifisering til videre arbeid. Fra flyktningenes ståsted, er det vanskelig å følge et opplegg når planene alltid

korrigeres, fjernes eller flyttes. I siste tiden har en brukt mye tid og ressurser på ad hoc løsninger.

Introduksjonsordningen bør også brukes i hjemmet og ikke nødvendigvis på skolebenken. Eksempelvis kan introprogrammet legge til rette for undervisning også under sykdom og omsorgspermisjon i stedet for å være hjemme i permisjon uten lønn.

7. Skole/barnehage:

Integrering i barnehage og skole har gått veldig bra. Barna lærer språk fort og knytter kontakter, noe som også er en fordel for foreldrene. Det er ikke tilført ekstra ressurser til språkopplæring til flyktningebarna. Her ble det hentet ressurser fra voksenopplæringa. Logopeden bruker ca. 25 % av sin stilling på språkopplæring, som utgjør 1 time pr dag. Det er en spesiell utfordring med begrepsforståelse og er behov for bedre oppfølging i læringsfasen på skolen og på hjemmebane. Man trenger tolk til oversettelse av læreplaner osv. Barn i barnehagen lærer språk fort. Logopeden bruker ca. 25 % av sin stilling på språkopplæring, som utgjør 1 time pr dag. Barnehagen ser et behov for praktisk opplæring i klesbruk sommer og vinter. Foreldre er opptatt av at barna skal lære og utdanning er viktig for dem. Det anses som behov for økte ressurser både i barnehage og skole.

8. Helse, Lege, Omsorg

Flyktingene bruker helsetjenestene relativt ofte og en er avhengig av tolkeordningen på telefon. Dette er første møtestasjon for dem, med tanke på full helsesjekk ved ankomst. Tid er en utfordring. Det oppstår mye forsinkelser og bruk av dobbel konsultasjonstid på legekantoret. Likeså på Helsestasjonen. Helsesøster har også brukt mye av sin arbeidstid i introduksjonsordningen. Flyktingene bruker også Helsesektoren til å få forklaring og hjelp. De har imidlertid fått forståelsen av at tidspunkt må avtales på forhånd. Helse har begynt å planlegge mottak av de nye flyktingene og det diskuteres hvordan en kan forberede de på legevaktordningen i Beiarn når en krise/ behov om øyeblikkelig hjelp oppstår. Omsorgstjenesten har vært uunnværlig for flyktingetjenesten med tanke på transporttjeneste. Vi må bare innse at infrastrukturen i kommunen er ikke tilrettelagt for de som er immobile.

9. NAV-tjenester

Husleien anses for høy og tar mye av lønningene i introdelen. Det bør vurderes hva som bør inngå i husleieavtalen mht kabel, internett, strøm. Det bør være en regel at flyktingene skal være minst mulig på NAV-kantoret under introduksjonsordningen, det er ikke denne sosiale ordningen man bør lære om først, så kanskje behovet for sosiale ytelser bør gå gjennom flyktningekantoret. Endel kommuner melder om at ingen flyktinger i første fase får sosiale midler fra NAV og henvises til flyktningekantoret.

NAV kan hjelpe til med å kartlegge utdanning, praksis og yrkesinteresse, men er ikke i flyktingetjenesten. En bør derfor lage en skriftlig samarbeidsavtale med avklaring av oppgaver og rollefordeling. Man må arbeide med å tilrettelegge arbeids- og språkpraksis, NAV kan hjelpe til og også registrere tiltak. Undervisning og arbeidspraksis kan koordineres mellom skolen og NAV. Det har ingen hensikt å plassere noen ut i praksis hvis de ikke er klar i forhold til læringsprosessen.

10. Barnevernet

Barnevernet falt ut etter en periode og har nå gitt uttrykk for at de vil være med inn i Introduksjonsordningen i forbindelse med familieveiledning og barneoppdragelse.

11. Økonomiske utfordringer:

Budsjettmessig har en holdt seg innenfor tildelt ramme og samtidig satt av midler til seinere år, når overføringene blir reduserte. Spørsmålet er om hvor store økte bemanningsressurser som trengs videre. NAV vil trenge ekstra overføringer, hvis en ikke nå legger til rette for å gi ekstra ytelser direkte fra flyktingetjenesten. Det har også vært en høyere sosial ytelse fra kommunens side pga av høy husleie. Skolen signaliserer at det brukes mer ressurser på ekstraundervisning og trengs ekstra midler når barnehagetilskuddet er borte.

12. Integrering i bygdesamfunnet:

Integrering er vanskelig selv i et lite samfunn. De frivillige organisasjonene var på banen under planlegging av bosetting, men vi har ikke fått til et godt samarbeid etter bosetting. Det må sies at når det gjelder barna, så er disse med på ulike aktiviteter som fotball, ski og arbeidsstue. De voksne mangler i stor grad et nettverk. Integreringsperioden for flyktingene er regnet til 5 år og tilskudd til kommunen er 5 år.

Vi bør få til besøksordning ved integrering/ inkludering. Vi er mange nok i Beiarn til å hjelpe. Damekaféen viser seg å være vellykket i møte med andre frivillige/ privatpersoner. Vi må gjøre flyktingene mer delaktig i vårt eget samfunn, gjennom vårt eget bidrag.

Bolystprosjektet har hjulpet til med visning av bygda, med arrangement og kontaktpunkter. Avstander og transportbehov gjør det det noe komplisert med integreringen.

13. Konklusjon:

- Evalueringen skal gjøre oss bedre på tjenesten vi gir innenfor dette området.
- Det kommer fram felles signaler om økt ressursbehov på de fleste sektorområdene.
- Mottak av de første flyktingene i Beiarn har medført en del ad hoc-løsninger og kompetanseproblemer, som medfører til ekstra arbeid på flere områder. Dette må vi bli bedre på. Introduksjonsordninga kan gjennomføres også under omsorgssituasjoner.
- Vi kan vanskelig forvente at foreninger/lag skal bidra med mye uten kompensasjon. Det er kommet inn forslag om å opprette en betalingsordning til frivillige som ville bidra.
- Alle må ta ansvar for å finne rom for sosiale sammenkomster.
- Det er også en generell mangel på interkulturell kompetanse. Vi kan ikke alltid forvente at andre skal forstå vår kultur, når vi ikke kan deres.
- Boliger: Hus – vi disponerer få kommunale boliger. Vi har ingen avtaler med private utleiere pr dato. Kommunen bør derfor vurdere et samarbeid med private utleiere.

- Arbeidsplasser/sysselsetting: Vi har få og ingen arbeidsplasser etter endt introduksjonsordning Vi har begrensede muligheter til å skaffe arbeidsplasser. Det er samarbeid mellom NAV og det lokale næringsliv med tanke på fremtidig sysselsetting, men deltakerne på introduksjonsordningen er ikke nødvendigvis kvalifisert til arbeid etter endt intro. Det innebærer da videre utdanning med tanke på fremtidig jobb – kan det bety at de flytter fra Beiarn? Vi må da aktivt forsøke å skape nye arbeidsplasser i samarbeid med våre fremtidige arbeidstakere og det lokale næringsliv.
- Utdanning/videreutdanning – vi vil nok oppleve fraflytting også blant flyktingene grunnet videre utdanning. Siden vi ikke kan tilby noe ut over grunnskole/voksenopplæring er det helt nødvendig at de flytter for å kunne skaffe seg utdanning.
- Vi bør unngå opplæring i bruk av sosiale ytelser fra NAV

Vedlegg:

Hva koster det å bosette/hvilke tilskudd og overføringer får vi?

Stortinget har fastsatt følgende satser for integreringstilskudd i 2015:

Integreringstilskudd	Bosettingsår	Sats
	År-1 (2015)	kr. 182 000 (voksen)* kr. 182 000 (barn)* kr. 232 000 (enslig voksen) kr. 182 000 (enslig mindreårig)
	År-2 (2014)	kr. 210 000
	År-3 (2013)	kr. 152 000
	År-4 (2012)	kr. 82 200
	År-5 (2011)	kr. 70 000
Barnehagetilskudd		kr. 24 400 (engangstilskudd borte fra 2015)
Eldretilskudd		kr. 157 500 (engangstilskudd)
Særskilt tilskudd enslig mindreårig		kr. 191 300
Personer med kjente funksjonshemninger		Tilskudd 1: kr. 175 900 (engangstilskudd) Tilskudd 2: Inntil kr.1 080 000 i inntil 5 år

For introduksjonsordningen er det følgende satser pr deltaker; dette er midler kommunen søker på

Tilskuddsår	Lav sats	Høy sats
År 1 (2015)	12 800	31 900
År 2 (2014)	22 000	57 800
År 3 (2013)	12 900	35 900

Grunntilskudd

Kommunene trenger ikke å søke om grunntilskudd. Det vil bli tildelt alle kommuner som per 15. januar 2015 har mellom 1 og 150

4-150
personer
Om lag
kr 560 000

1-3
personer
Om lag
kr 180 000

Saksnr.
12/639

Arkivkode
F30

Avd/Sek/Saksb
L/K//AAE

personer i personkretsen registrert i NIR.		
--	--	--

Hver voksen som deltar på introduksjonsordningen får i gjennomsnitt en årslønn på 2 G. Det fins klare regler for utregning av introduksjonslønnen jmf introduksjonsloven.

Kommunen kan trekke lønn ved ugyldig fravær på timer, dager eller uker.
Kommunen kan også velge å stanse lønn dersom det finnes årsaker til det.

Hvordan oppfyller vi vedtaket vårt på å bosette 5 personer i året 2015 -2016 -2017?

LEIE AV KOMMUNAL TOMT GNR. 41/30 - KVANTO SERVICE AS

Saksbehandler: Torbjørn Grimstad
 Arkivsaksnr.: 15/163

Arkiv: 611

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
19/15	Formannskapet	15.04.2015
13/15	Kommunestyret	06.05.2015
34/15	Plan- og ressursutvalget	09.06.2015
26/15	Kommunestyret	23.06.2015

Plan og ressursutvalgets behandling:**Innstilling kommunestyret:**

Forutsatt at Kvanto Service AS driver Beiarn Turistsenter, gnr. 41, bnr. 32, imøtekommer Beiarn kommune Kvanto Service sin søknad om disponering av 3,2 dekar av parsell på gnr. 41, bnr. 30, som er omregulert fra forretning/kontor til campingplass gjennom mindre endring av reguleringsplan 08.06.2010.

Søknaden innvilges ved at det opprettes en leieavtale på arealet fra kommunens vedtaksdato til 30.09.2015. Arealet kan tas i bruk fra det tidspunkt en leiesum tilsvarende 1/25-del av salgsprisen, fastsatt i kommunestyrets sak 13/15 vedtatt 06.05.2015, kroner 3 200,-, er betalt. Det settes som vilkår at Kvanto Service AS innen 01.10.2015 enten har kjøpt arealet etter Kommunestyrets vedtak i sak 13/15, eller ryddet arealet. Ved kjøp av arealet innen utløpet av 2015 vil leiesummen fratrekkes kjøpssummen.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører Ole Håkon Hemminghytt.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 15.04.2015 sak 19/15

Forutsatt at Kvanto Service AS kjøper Beiarn Turistsenter, med de nødvendige arealer som i dag ligger på gnr. 41, bnr. 32, stiller Beiarn kommune i utsikt å kunne selge ca. 3,2 dekar av parsellen gnr. 41 bnr. 30, til Kvanto Service AS for bruk til camping.

Pris settes til kr 25 pr m². Kjøper betaler i tillegg oppmålings- og tinglysningsgebyr.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Monika Sande

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 06.05.2015 sak 13/15

Forutsatt at Kvanto Service AS kjøper Beiarn Turistsenter, med de nødvendige arealer som i dag ligger på gnr. 41, bnr. 32, stiller Beiarn kommune i utsikt å kunne selge ca. 3,2 dekar av parsellen gnr. 41 bnr. 30, til Kvanto Service AS for bruk til camping.

Pris settes til kr 25 pr m². Kjøper betaler i tillegg oppmålings- og tinglysningsgebyr.

Enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling:

Forutsatt at Kvanto Service AS driver Beiarn Turistsenter, gnr. 41, bnr. 32, imøtekommer Beiarn kommune Kvanto Service sin søknad om disponering av 3,2 dekar av parsell på gnr. 41, bnr. 30, som er omregulert fra forretning/kontor til campingplass gjennom mindre endring av reguleringsplan 08.06.2010.

Søknaden innvilges ved at det opprettes en leieavtale på arealet fra kommunens vedtaksdato til 30.09.2015. Arealet kan tas i bruk fra det tidspunkt en leiesum tilsvarende 1/25-del av salgsprisen, fastsatt i kommunestyrets sak 13/15 vedtatt 06.05.2015, kroner 3 200,-, er betalt. Det settes som vilkår at Kvanto Service AS innen 01.10.2015 enten har kjøpt arealet etter Kommunestyrets vedtak i sak 13/15, eller ryddet arealet. Ved kjøp av arealet innen utløpet av 2015 vil leiesummen fratrekkes kjøpssummen.

Saksutredning:

Figur 1: Kartet viser hvilket areal som ønskes disponert.

Kvanto Service AS ved Hans-Kristian Marvold søkte 11.05.2015 om å få disponere kommunealt areal ved Beiarn turistsenter. Søker opplyser at det ikke vil bli gjort inngrep i tomten av noe slag, strøm til vognene vil bli lagt med jordkabel på bakken med skap. Aktuell periode er angitt som tidrommet fra juni og ut september.

Bakgrunn:

Kvanto Service ble tilbudt å kjøpe arealet i kommunestyrets vedtak i sak 13/15. Det ble i vedtaket satt som vilkår for salg at kjøper hadde ervervet Beiarn Turistsenter.

Ettersom Kvanto Service nå ikke fullfører kjøpet, men ønsker å disponere arealet, antas det at vilkåret om erverv av Beiarn Turistsenter ikke er oppfylt. Det kommunale arealet ligger i nær tilknytning til Beiarn Turistsenter, og ble omregulert for å kunne drives som en del av Turistsenteret. Ved et tilsagn på disponering av arealet bør det derfor settes som vilkår at arealet ikke drives selvstendig, men som et tilleggsareal til Beiarn Turistsenter.

Hva gjelder leieprisen er denne fastsatt ut fra tomtfestelovens § 37 første punktum: «Ved innløsning av tomt som er festa bort til bustadhus eller fritidshus, skal innløsningssummen vere 25 gonger årleg festeavgift etter regulering på innløsningstida, om ikkje ein mindre innløsningssum er avtalt.» Etersom innløsningssummen skal være 25 ganger festeavgiften, settes leiesummen på arealet til 1/25-del av salgssummen fra vedtak i sak 13/15.

Vurdering:

Beiarn kommune har omregulert arealet for drift sammen med Beiarn Turistsenter. Arealet kan dermed leies ut midlertidig så lenge det drives sammen med Turistsenteret. Det bør ikke inngås en lengre leieavtale.

Selv om arealet kun leies ut i 3-4 måneder, er leieperioden den del av året da Turistsenteret har behov for ekstra plass til vognoppstilling. Det vurderes derfor at det bør kreves leie som for ett år.

Vedlegg:

HANDLINGSPLAN TRAFIKKSIKKERHET 2016 - 2019

Saksbehandler: Torbjørn Grimstad	Arkiv: 144
Arkivsaksnr.: 15/311	

Saksnr.: Utvalg	Møtedato
30/15 Plan- og ressursutvalget	09.06.2015
27/15 Kommunestyret	23.06.2015

Plan og ressursutvalgets behandling
Innstilling til kommunestyret:

Beiarn kommunestyre vedtar «Handlingsplan for trafikksikkerhet 2016-2019». Planens prioriterte prosjekter søkes inntatt i kommunens budsjett og økonomiplan.

Følgende legges inn i planen til kommunestyret:

- Rekkverk i Moldjordsvingen mellom fylkesvei og gang- og sykkelsti.
- Rydding langs vei under generelle tiltak.

Enstemmig vedtatt

Saksordfører: Kjell A. Sandmo

Behandling/vedtak i Plan- og ressursutvalget den 09.06.2015 sak 30/15

Behandling:

Som innstilt med følgende tillegg som legges inn i planen til kommunestyremøtet:

Rekkverk i Moldjordsvingen mellom fylkesvei og gang- og sykkelsti.

Rydding langs vei under generelle tiltak.

Vedtak:

Beiarn kommunestyre vedtar «Handlingsplan for trafikksikkerhet 2016-2019». Planens prioriterte prosjekter søkes inntatt i kommunens budsjett og økonomiplan.

Følgende legges inn i planen til kommunestyret:

- Rekkverk i Moldjordsvingen mellom fylkesvei og gang- og sykkelsti.
- Rydding langs vei under generelle tiltak.

Enstemmig vedtatt

Saksordfører: Kjell A. Sandmo

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre vedtar «Handlingsplan for trafikksikkerhet 2016-2019». Planens prioriterte prosjekter søkes inntatt i kommunens budjett og økonomiplan.

Saksutredning:

Handlingsplanen skal rulleres hvert år både i forhold til økonomi, prioritering og prosjektvurdering. Administrasjonen har gått gjennom de tidligere planene. Vedlagt plan er korrigert og oppdatert i forhold til disse.

Nye prosjekter som er medtatt i vedlagte plan er av administrasjonen vurdert til å være viktig for trafikksikkerheten, og da spesielt for de myke trafikantene.

Vurdering:

Administrasjonenes vurderinger er innbakt i vedlagte plan.

Vedlegg:

Handlingsplan for trafikksikkerhet 2016 – 2019.

ANLEGGSPLAN TIL 2. GANGS GODKJENNING

Saksbehandler:	Janne Berntsen	Arkiv: 143
Arkivsaksnr.:	12/600	

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
29/15	Plan- og ressursutvalget	09.06.2015
28/15	Kommunestyret	23.06.2015

Plan-og ressursutvalgets behandling **Innstilling til kommunestyret:**

Framlagte utkast til "Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv for Beiarn kommune 2015-2025" vedtas som kommunedelplan..

Kommunestyret ønsker at det utredes en sti-og løypeplan i tilknytning til kommunedelplanen.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Rune Jørgensen

Rådmannens innstilling:

Framlagte utkast til "Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv for Beiarn kommune 2015-2025" vedtas som kommunens forslag til kommunedelplan. Den har vært ute til offentlig ettersyn i 6 uker, og *andre gangs høring* jfr. Plan- og bygningslovens bestemmelser. Anleggsplanen består av mål og strategier i et langtidsperspektiv, og handlingsplanen i et fireårsperspektiv. Handlingsplanen skal rulleres årlig i hht behandling av økonomiplanen.

Saksutredning:

Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv 2015 – 2025 er en del av kommuneplanen. Formålet med planarbeidet er å bedre den fysiske tilretteleggingen for aktivitet, idrett og kultur i kommunen. Nytt av året er at Anleggsdelen "*Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv 2015 – 2025*" er skilt ut fra aktivitetsdelen. Aktivitetsdelen er lagt inn som vedlegg i Anleggsplanen og som tiltak i Folkehelseplanen, som rulleres her. Selve handlingsplanen har et fireårsperspektiv, og skal rulleres årlig i hht. økonomiplanen.

For å være berettiget til spillemidler for kulturbygg, idretts- og nærmiljøtiltak/anlegg for friluftsliv er det krav om at kommunene har vedtatt anleggsplanen som en kommunedelplan. Etter den nye Plan- og bygningslovens bestemmelser betyr dette en utvidet planprosess i forhold til tidligere arbeid med en slik plan.

Anleggsplanen har vært ute til *andre gangs høring*. Beiarn kommune mottok ingen innspill fra innbyggere eller høringsråd. Av eksterne høringsparter kom det svar fra Nordland fylkeskommune. Planen vurderes her som oppfylt, med tre innspill. Det vil under vurderingen bli redegjort for det.

Bakgrunn:

Den 5. juni 2012, sak 28/12 fattet PLR følgende vedtak: *Det settes i gang et arbeid som skal føre fram til en revidert "Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv for Beiarn kommune 2013 – 2017"*. Anleggsplanen inneholder planer for anlegg tilknyttet kultur, idrett og friluftsliv i kommunen. Revidering av planen er i samsvar med kommunens vedtatte planstrategi, dvs at anleggsplanen er en av planene kommunen skal prioritere.

Proessen:

Anleggsplanen skal utarbeides på bakgrunn av vedtatt planprogram. I forbindelse med planoppstart skal det framlegges et forslag til anleggsplan som skal ut på høring og legges ut til offentlig ettersyn i 6 uker. Endelig anleggsplan skal godkjennes av kommunestyret.

Anleggsplanen skal gjøre rede for:

- Formålet med anleggsplanen - hva planleggingen skal bygge på
- Krav til anleggsplanen og organisering
- Prioritert handlingsplan etter krav om spillemidler
- Krav om handlingsplan i hht økonomiplan og arealplan.

Planprosessen frem til nå er i hht planprogrammet, med unntak av tidsrammen.

Når anleggsplanen nå er utarbeidet og revidert etter andre gangs høring, skal denne til andre gangs behandling i Plan- og ressursutvalget. Hvis det ikke finnes grunn til vesentlige endringer, skal det treffes et endelig vedtak i kommunestyret. Til slutt kunngjøring.

Vurdering:

Anleggsplanen har vært ute til *andre gangs høring*. Beiarn kommune mottok ingen innspill fra innbyggere eller høringsråd. Av eksterne høringsparter kom det svar fra Nordland fylkeskommune. Planen vurderes her som oppfylt, og det er kommet tre innspill. Det vil i det følgende bli redegjort for.

Nordland fylkeskommune:

- Fylkeskommunen påpeker at hvis det kommer en utredning om kunstgressbane fra NBI, bør denne legges inn under uprioritert handlingsplan i denne revideringen, for at den skal kunne rulleres.
- *Kunstgressbanen er lagt inn i uprioritert handlingsdel.*
- Det er i fylkestingsak 147/ 2014 vedtatt nye retningslinjer for fordeling av spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Det er forventet økt tilgang på statlige spillemidler til anleggsformål og mer balansert bruk i henhold til spillemidlenes tosidige formål; tilrettelegging for økt idrettsdeltakelse og tilrettelegging for mer egenorganisert lavterskel aktivitet. I retningslinjene inngår målgruppen barn og unge, personer med nedsatt funksjonsevne, inaktive og den økende andel eldre, som gis særlig prioritet i arbeidet. Det bør bygges flere mindre anlegg nær bosted og skole, i nærmiljø og det store aktivitetspotensialet som ligger i bedre utbygging av turstier, turveger, turløyper og ulike aktivitetsparker lokalisert nært opp til byer, tettsteder og nærmiljø må utnyttes. Behovet for ulike nye anlegg tilpasset de ulike særvidretter er fortsatt stort.

- Prioriteringen mellom ønskede nye trenings- og konkurranseanlegg for idrettslig aktivitet må i stor grad foretas av idretten selv med grunnlag i egne anleggsplaner og behovsvurderinger. Fylkestinget tilrår at det fortsatt arbeides for å få bygd en flerbrukshall og et fullverdig svømme-/badeanlegg i hver kommune. I planen bør det henvises til denne saken under omtale av fylkeskommunale føringer.
 - *Tilføringene er lagt til som under kap. 3.2. Nordland fylkeskommune.*
- Resultatene for kartlegging og verdisetting av friluftslivsområder gir kommunene et bedre kunnskapsgrunnlag og økt bevissthet rundt viktige områder for folks hverdagsaktivitet (utenom anleggene). Fylkeskommunen ønsker at kommunene skal utarbeide en kommunal sti- og løypeplan i kjølvannet av kartleggingen. En slik plan bør integreres i kommunedelplanen.
 - *Det overlates til Plan- og ressursutvalget å vurdere om det bør utredes en sti- og løypeplan i tilknytning til kommunedelplanen.*

Endringer i forhold til det andre utkastet av anleggsplanen, er merket med rødt.

Ingen av innspillene betraktes å være av vesenlig karakter. Planforslaget vurderes derfor ikke utsendt til ny høring. Kommuneplanens anleggsplan legges fram for Plan- og ressursutvalget til andre gangs behandling i henhold til Planprogram for revisjon av kommuneplan for Beiarn.

Vedlegg:

Anleggsplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv Beiarn kommune 2015 – 2025 med nye tilføringer.

BUDSJETTREGULERING - NÆRINGSFOND

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
Arkivsaksnr.: 15/342

Arkiv: 153

Saksnr.: Utvalg
29/15 Kommunestyret

Møtedato
23.06.2015

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommunestyre aksepterer en budsjettregulering slik at formannskapet kan bruke ytterligere kr. 500.000 fra næringsfondet til ulike former for næringsstøtte i 2015. Reguleringen kommer i tillegg til de kr. 3.320.000 som allerede er bevilget til forskjellige bedriftrettede tiltak i 2015.

Økt aktivitet finansieres med økt avsetning og bruk av næringsfond.

Bakgrunn:

Beiarn kommune har et eget næringsfond. I forbindelse med kraftutbyggingen som foregikk i Trollberget i perioden 1988 – 1993 fikk kommunen utbetalt en engangssum på kr. 12,5 mill. Fondet tilføres noe frisk kapital hvert år i henhold til overordnede lover og regnskapsregler. Kommunestyret har etablert egne vedtekter og retningslinjer for bruk av fondet og formannskapet er næringsstyre.

Saken reises etter innspill fra revisjonen og er basert på at bruken av fondets midler har vært vesentlig større enn budsjett for 2015 tilsier. Revisjonens innspill og anbefaling, tilsier budsjettreguleringsvedtak i slike situasjoner. Det er ønskelig at kommunestyret tilfører ytterligere midler til formannskapet, slik at de kan drive aktiv tilrettelegging for næringslivet også andre halvår 2015.

Saksutredning:

Beiarn Formannskap har myndighet som kommunens næringsstyre og behandler søknader om lån og tilskudd til næringsformål i tillegg til kjøp av aksjer i næringselskaper.

Året 2015 har formannskapet igjen vært aktive og budsjetterte midler er brukt opp. Flere saker er av den grunn sendt videre til kommunestyret for sluttbehandling, siden formannskapet prinsipielt ikke kan bruke mer budsjettmidler enn kommunestyret bevilger.

En gjennomgang viser at det til nå i 2015 er bevilget i sum kr. 3.320.000 til aksjekjøp, utlån fra næringsfond og tilskudd fra næringsfond. Av dette er 1.880.000 ikke utbetalt ennå, men det må vi ta høyde for vil skje. Det var ikke budsjettert med aksjekjøp, mens det var budsjettert med kr. 400.000 i utlån og kr. 200.000 i tilskudd fra næringsfondet i opprinnelig budsjett for 2015.

Ved inngangen til året hadde næringsfondet en saldo på 16,0 millioner. Gjennom året blir fondet tilført friske midler. Blant annet kr. 3,4 millioner i konsesjonsavgift fra de store kraftanleggene, men også renter av tidligere utlån, renter av fondskapitalen og tilbakeførte avdrag på tidligere utlån fra næringsfondet. På utgiftssiden finansierer næringsfondet ansvarsområdene 1700 næringskontoret 1730 Slagøyra Industriområde mv og 1740 andre næringsformål. Som det fremgår av vedtatte budsjett for 2015 er det forutsatt at et netto bidrag der inntektene er vel 2,4 millioner større enn utgiftene. Det ligger pt. an til langt mindre enn dette.

Vurdering:

Det er ikke bra å tappe næringsfondets grunnkapital. Kommunen har gamle vedtak på at grunnkapitalen ikke skal være på mindre enn 15 millioner og helst bør ligge på over 20 millioner. Ved regnskapsavslutningen for 2014 var vi i stand til å avsette og styrke grunnkapitalen med 1 million, til nivå 16 millioner ved inngangen til 2015. Evnen til å styrke fondet avhenger av kommunens regnskapsmessige totalresultat.

Bevilgninger til aksjekjøp, lån og tilskudd på kr. 3.320.000, slik vi har til nå i år, er i overkant av hva man i et normalår bør ligge på. Ref. avtaler skal kommunen innenfor nevnte ansvarsområder 1700 – 1740 også dekke nettokostnadene på næringsbygg som for eksempel nettokostnadene til Trones gamle skole og andre næringsbygg, støtte til SNU og driftsstøtte til Frivilligsentralen. Når kommunens bruk av næringsfond skal vurderes må bedriftsrettet næringsstøtte og kommunens egen aktivitet ses i sammenheng. Vi har nok ikke råd til alt vi har lyst til.

Samtidig som kommunen har brukt relativt mye på næringsstøtte har avkastningen på de kommunale fondsplasseringene gått bra så langt dette året. Ut fra dette mener rådmannen det er forsvarlig å øke avsetning og bruk av næringsfond tilsvarende inntil kr. 500.000. Det tilrås ikke avsatt og brukt mer enn formannskapet faktisk bevilger i budsjettåret, slik at man ikke «tapper» næringsfondet mer enn det er strengt behov for.

Vedlegg til sak 30/15 . Interkommunale
eierstrategier.

Saksfremlegg ettersendes.

Utskrift fra møteprotokoll

Møte i: **Salten Regionråd**

Dato: **5. juni 2015**

Sak: **SR-sak 21/15 Interkommunale eierstrategier i Salten: Felles strategi for samarbeid og eierstyring**

Enstemmig vedtak:

Det vises til felles strategi for samarbeid og eierstyring, samt til diskusjonsnotat i tilknytning til denne. Salten Regionråd anbefaler kommunene å vedta "Felles strategi for samarbeid og eierstyring" med følgende endringer:

Prinsipp 2: Finansieringsmodell

Målsettingen med dette prinsippet må være forutsigbarhet, samt det å finne en mest mulig rettferdig finansieringsmodell som alle kommunene kan være med på.

Følgende legges til grunn i valg av finansieringsmodell:

- grunnfinansiering
- innbyggertall
- nytteverdi

Valg av finansieringsmodell kan gis tilbakevirkende kraft.

Prinsipp 3: Vedtekter og selskapsavtaler

Innholdet i vedtekter og selskapsavtaler reguleres gjennom norsk lov. Dette legges til grunn i de tilfeller hvor det skal gjøres endringer i vedtekter eller selskapsavtaler.

Følgende ordlyd

"Dersom selskapsavtalen eller vedtektene er til behandling i kommunestyrene gjelder følgende ordning: Likelydende vedtak i 2/3 av kommunene er bestemmende. Den eller de kommuner som har et vedtak som avviker fra dette, må behandle avtalen på nytt. Alternativen blir da enten å gjøre et likelydende vedtak som flertallet eller tre ut av samarbeidet. Kommuner over 10 000 innbyggere har som kommunestyre dobbeltstemme i denne ordningen"

tas ut av eierstrategiene.

Prinsipp 5: Antall deltakere i representantskapet

Til selskapenes representantskap velges det 2 representanter, 1 fra posisjon og 1 fra opposisjon fra hver kommune med tilstrekkelig antall varamedlemmer i rekke.

Ordfører avgir stemme på vegne av kommunen.

Prinsipp 8: Eierstrategi for hvert enkelt selskap:

Tas ut av eierstrategiene.

Prinsipp 9: Samarbeid etter kommunelovens § 27

Samarbeid etter kml. § 27 skal i fremtiden ikke brukes mellom kommunene i Salten.

Prinsipp 10: Forholdet mellom IRIS Salten og Salten Regionråd

Tas ut av eierstrategiene.

Prinsipp 12: Regionrådets rolle

Tas ut av eierstrategiene.

Prinsipp 13: Forholdet til stiftelser

Tas ut av eierstrategiene da stiftelser eier seg selv.

Tillegg til utkast 1 til felles strategi og eierstyring for kommunene i Salten

For at Saltenkommunene skal kunne vedta eierstrategien som er utarbeidet for felles eierstyring, har jeg trukket frem noen elementer i eierstrategien som jeg mener dere bør ta konkret stilling til i forkant av vedtakelse og noen forhold som må vedtas å rydde opp i for at Salten kommunene skal fremstå som troverdige når de presenterer sin eierstrategi.

Eierstrategien – går dere for dette:

1. **Jeg foreslår 4 prinsipper for styring av samarbeid. Litt usikker på effektivt..... Er dette noe dere kan stå for?**

Det skal praktiseres **åpenhet**, kommunene skal som eier være **forutsigbare** og det skal jobbes for størst mulig grad av **effektivitet** i tjenesteproduksjonen i et **langsiktig** perspektiv.

2. **Finansieringsmodell: Er dere enige?**

Ved vurdering av finansieringsmodell for interkommunale samarbeid skal det tas utgangspunkt i følgende hovedlinjer:

- a) Kostnader fordelt etter innbyggertall.
- b) Kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervaller med synkende beløp ut fra økende innbyggertall. Differensiering av pris avhengig av innbyggertall, innehar en fordeling av grunnkostnadene på deltakerkommunene.
- c) Likt grunnbeløp for alle deltakerkommuner.
- d) Differensiert grunnbeløp for deltakerkommuner. Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene.
- e) Etter uttak av tjenester.

Uttak av tjenester betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.

Se vedlegg 2: Ulike modeller for finansiering av samarbeid.

3. **Kan dere gå med på følgende rundt vedtekter og selskapsavtaler?**

Dersom selskapsavtalen eller vedtektene er til behandling i kommunestyrene, gjelder følgende ordning:

Likelydende vedtak i 2/3 av kommunene er bestemmende. Den eller de kommuner som har et vedtak som avviker fra dette, må behandle avtalen på nytt. Alternativene blir da enten å gjøre et likelydende vedtak som flertallet eller tre ut av samarbeidet. Kommuner over 10 000 innbyggere har som kommunestyre dobbeltstemme i denne ordningen.

4. Informasjon om selskapet – hvem skal ivareta dette og oppdatere informasjonen?

På kommunenes hjemmesider skal det være lenker til de interkommunale virksomhetenes hjemmesider. Offentlige rapporter, meldinger og andre dokumenter skal være tilgjengelig der.

Hva skal være forankret hos Regionrådet?

5. Antall deltakere i representantskap – ønsker alle dette og vil det være mulig å få det til?

Det anbefales at det til selskapenes representantskap velges 1 representant med tilstrekkelig antall varamedlemmer i rekke.

I selskap hvor eierne hver har flere enn én representant i representantskapet, vil det respektive kommunestyret avgjøre hvilken representant som er stemmeberettiget.

6. Hva synes dere om forslaget om oppnevne en ansatt i kommunen som kontaktperson for hvert selskap (kan selvfølgelig være en som er ansvarlig for flere selskaper)?

For hvert selskap bør det opprettes faglige og administrative møteplasser mellom eierkommunene og selskapet. Her skal blant annet følgende forhold behandles:

- *Avklaring av selskapets rolle som tjenesteleverandør og ev. kompetanseplanlegger.*
- *Saker i grensesnittet mellom selskapet og kommunens virksomheter.*
- *Utvikling og ivaretagelse av bestillerkompetansen i eierkommunene.*
- *Sikring av partenes innflytelse i utviklingsarbeid.*

Hver kommuneadministrasjon skal oppnevne én ansatt som kontaktperson for selskapet. Kontaktpersonen skal følge opp samarbeidssaker av administrativ eller faglig art.

7. Er dette en grei måte å honorere styremedlemmer på i Salten?

Styregodtgjørelsen skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Styreverv i selskaper må også vurderes i forhold til det personlige økonomiske og strafferettslige ansvaret dette vervet innebærer, og bør godtgjøres deretter.

Styremedlemmene bør få et faste styrehonorarer som skal dekke godtgjørelse til styremøter (ordinære og ekstraordinære) og forberedelser til disse. Det bør differensieres mellom styreleder, nestleder, ordinært styremedlem og varamedlem, hvor sistnevnte får honorar for oppmøte. Telefonmøter av konsulterende karakter godtgjøres ikke med møtehonorer.

Ev. tapt arbeidsfortjeneste og reiseutgifter dekkes etter regning. Sistnevnte i henhold til gjeldende satser i Statens reiseregulativ.

Ved fravær fra mer enn 1/3 av styremøtene i en periode foretas det en forholdsvis reduksjon i godtgjørelsen.

Valgkomiteen foreslår satsene på styrehonoraret, som en parallell prosess til innstilling på styrerepresentanter.

Eventuelle økte satser for honorering kan omfatte midlertidige, særskilte hensyn. Slik som for eksempel arbeidsintensiv periode

Skal det utarbeides en eierstrategi for hvert enkelt selskap?

Saltenkommunene skal sammen utforme en eierstrategi for hvert selskap de deltar i. Denne vil, sammen med selskapsavtalen eller vedtektene, være kommunenes styringsdokument i forhold til dette selskapet.

Formålet med eierstrategien er tredelt: Den gir eierne et godt verktøy til å styre selskapet, sikrer at selskapets formål etterleves og gir selskapet forutsigbare rammer for drift og utvikling.

Eierstrategien vil danne grunnlaget for selskapets strategi og synliggjør bakgrunnen for hvorfor kommunene eier selskapet.

Rydde i kml. § 27 samarbeid og ikke etablere flere samarbeid etter § 27?

Flere av samarbeidene i Salten er organisert som § 27 samarbeid. Noen av disse er også selvstendige rettssubjekt. Det er igangsatt et arbeid med å rydde opp i disse.

Det er ikke ønskelig å etablere flere slike samarbeid mellom Saltenkommunene. Nye samarbeidsløsninger skal organiseres etter de mer formaliserte samarbeidsløsningene i kommuneloven eller etter selskapslovgivningen.

Her er det et lite problem i forhold til det nye anskaffelsesregelverket – Advokatfirma Hjort har gjort en vurdering for KMD og kommet til at det ikke er mulig med egenregi for administrative vertskommunesamarbeid og tvil om vertskommunesamarbeid med nemnd. Jeg tror sistnevnte holder, men førstnevnte er et problem. Dvs. kommunene må ut på anbud for å benytte seg av tjenestene levert av disse om kjøp av tjenester overstiger terskelverdien(e). F.eks innkjøpssamarbeidet i Salten.

Dette må ordnes opp i:

Noen forhold det bør vedtas å rydde opp i, for at Salten kommunene skal fremstå som troverdige når de presenterer sin eierstrategi:

1. IRIS-fondet

Forhold rundt fondet bør være mer åpent. Blant annet vilkår for å søke og søknadsfrist bør være tilgjengelig. Videre bør det vurderes om det skal få en friere stilling i forhold til IRIS Salten enn det har i dag. F.eks kan representantskapet i IRIS oppnevne et styre til å forvalte fondet i henhold til noen retningslinjer. Fondet blir da skilt fra styret og administrasjonen i IRIS Salten. Åpenhet og forutsigbarhet er stikkordene her.

2. Avklaring av roller IRIS Salten og Regionrådet

IRIS Salten sitt formål er å utføre offentlige tjenester for sine eiere.¹

Selskapets visjon er:

«Iris Salten IKS skal skape samarbeid til nytte for hele Salten, og gjøre det lønnsomt for våre eiere å samarbeide. Vi skal bidra til å utvikle regionen, skape kompetanse og nye muligheter i og for kommunene.»

Selskapet arbeider innenfor tre ulike akser som er

- 1) avfallshåndtering,
- 2) interkommunal utvikling
- 3) eierskap.

Selskapet har egne hovedstrategier for alle disse. Hovedstrategiene for interkommunal utvikling er:

- *Iris Salten IKS skal være en tilrettelegger og pådriver for interkommunalt samarbeid.*
- *Iris Salten IKS skal i den grad våre eiere ønsker det, arbeide og tilrettelegge for selskapsorganisering av offentlige tjenester.*

Iris Salten AS har de siste årene ledet ulike prosjekt på oppdrag fra representantskapet og ut fra felles interesser blant eierkommunen. Mange prosjekt er avsluttet. Noen av dem har ledet til nye interkommunale samarbeid, eksempelvis Salten Brann IKS, noen av dem har blitt lagt på is, uten at det har vært ønske om å fortsette samarbeidet, eksempelvis IKT-prosjektet i Salten.

Ved gjennomgang av representantskapets sakspapirer finner vi at styret har arbeidet med strategier for selskapet. I saksfremlegget til sak 2012/16 (rep) vises det til at styret våren 2012 vedtok følgende strategier for arbeid med å tilrettelegge for interkommunalt samarbeid:

- *Iris Salten skal være initiativtaker og pådriver for samarbeid om offentlig tjenester på tvers av kommunegrensene i Salten.*
- *Iris Salten skal bidra til endringer og innovasjon innenfor offentlig/kommunal tjenesteyting.*
- *Midler fra Iris-fondet er en viktig katalysator for å nå Iris sine mål. Disse midlene skal brukes i prosjekter som faller inn under satsningsområde, og for øvrig i henhold til Kriterier for støtte til interkommunalt samarbeid.*

Selskapet tar sine visjoner og mål på alvor og jobber kontinuerlig med dette i egne organ, slik en ser fra denne styresaken.²

I formålsparagrafen i vedtektene til Regionrådet i Salten står følgende:

Hovedmålsetningene for det interkommunale samarbeidet er å styrke næringsgrunnet og den offentlige tjenesteyting gjennom å:

- *samordne eksisterende og vurdere nye, interkommunale samarbeidsordninger*

¹ Se «Eierstyring i interkommunale selskaper Case: Iris Salten IKS» MBA HHB Bodø BE323E (2012).

² Se «Eierstyring i interkommunale selskaper Case: Iris Salten IKS» MBA HHB Bodø BE323E (2012).

- *profilering av Salten og ivareta regionens interesser utad*
- *økt påvirkning av fylkeskommunal og statlig tjenesteproduksjon*
- *medvirke til større åpenhet, samarbeid og gjensidig informasjon mellom kommunene*

Er det et klart og tydelig skille mellom Regionrådet og IRIS Salten hva gjelder interkommunale samarbeid i Salten?

Om det er tydelig for noen må dette formidles til alle dem som synes det er utydelig. Er det ikke tydelig, må det ryddes opp i. Dette har med forutsigbarhet og åpenhet å gjøre.

3. Regionrådets rolle

Slik det fremstår nå, er regionrådet som en samkommune for kommunene i Salten. Fylkeskommunen bruker også Regionrådet som høringsinstans. Nye samarbeid organiseres under Regionrådet og det ansettes på ulike områder. Det er styrer for de ulike virksomhetsområdene, men arbeidsgiveransvaret ligger til Regionrådet ved AU (?). Oppgaven er løstrevet fra hva Regionrådet egentlig var ment å være, eller.....?

Hva er egentlig Regionrådet i Salten, og hvor vil kommunene med Regionrådet?

4. Nordlandsmuseene

Kommuner i Salten har etablert en driftsstiftelse for museene i regionen. Dette synes ikke å fungere optimalt. Muligens er tiden inne for å evaluere Nordlandsmuseene med tanke på best mulig drift av museene i regionen. Kommunene kan som museumseiere evaluere dette, ikke som stiftere av stiftelsen.

Kanskje styret i stiftelsen også ønsker en evakuering?

SALTEN REGIONRÅD

FELLES STRATEGI FOR SAMARBEID OG EIERSTYRING

FOR KOMMUNENE: BODØ, FAUSKE, MELØY, SALDAL, STEIGEN, GILDESKÅL,
SØRFOLD, HAMARØY OG BEIARN

Utkast 1

16.05.2014

ÅPENT, FORUTSIGBART, EFFEKTIVT OG LANGSIKTIG

Salten kommunene legger denne strategien til grunn ved styring av samarbeid og selskaper i Salten. Denne strategien er en del av kommunenes egne eierskapsmeldinger og retter seg mot kommunestyrene, eierrepresentantene og styrene. Eierstrategien er utarbeidet med tanke på å øke det politiske engasjement, legge felles føringer og sikre nødvendig handlingsrom for styring av de interkommunale selskapene og samarbeidene i Salten. Eierstrategien skal forelegges nye eierrepresentanter i selskapenes eierorgan samt styremedlemmer før de blir forespurt om å ta verv.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID I SALTEN	2
SAMARBEIDENE I SALTEN	2
DEMOKRATISK LEGITIMITET	2
FELLES SAMARBEIDS- OG EIERSTRATEGI	2
PRINISPPER FOR SAMARBEIDENE I SALTEN	2
RUTINER I LIVSSYKLUSEN TIL SAMARBEID OG SELSKAPER	3
POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLELSE	4
VALG AV ORGANISASJONSFORM.....	4
VALG AV FINANSIERINGSMODELL.....	4
BUDSJETTRUTINER	4
JURIDISKE RAMMER; VEDTEKTER OG SELSKAPSAVTALER.....	5
INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID	5
SELSKAPSSTYRING	6
FOLKEVALGT OG EIERROLLEN.....	6
OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE.....	7
ROLLEAVKLARING I SELSKAPSSTYRING	7
EIERSTRATEGI FOR HVERT ENKELT SELSKAP	8
MØTER OG MYNDIGHET	9
STYRET	10
STYRERS ANSVAR.....	11
EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL	13
VEDLEGG TIL EIERSTRATEGIEN	15
VEDLEGG 1: JURIDISKE RAMMER FOR EIERSTRYRING	15
VEDLEGG 2: FORSLAG TIL RUTINER VED ETABLERING AV NYE SAMARBEID	21
VEDLEGG 3: FORSLAG TIL FINANSIERINGSMODELLER.....	23
VEDLEGG 4: FORSLAG TIL BUDSJETTRUTINER.....	24
VEDLEGG 5: UTKAST TIL TEMA FOR EIERSTRATEGIER I ENKELTSELSKAPER	25
VEDLEGG 6: UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉ	29

INTERKOMMUNALE SAMARBEID I SALTEN

SAMARBEIDENE I SALTEN

Kommunene i Salten samarbeider på en rekke tjenesteområder og samarbeidene er ulikt organisert.

Noen av samarbeidene utfører lovpålagte tjenester for kommunene, mens andre yter tjenester som kun er et tilbud til innbyggerne. Kommunene deltar også i selskaper som tjener penger på sine tjenester og som kommer innbyggerne til gode gjennom utdeling av utbytte til kommunene som eiere.

Felles for alle må være at de identifiseres med kommunene i Salten hva gjelder verdier og holdninger.

DEMOKRATISK LEGITIMITET

For kommunene i Salten er samarbeidene våre forankret i et mål om å sikre best mulig kvalitet for innbyggerne i regionen. Vi er bevisst på at vi sammen må forvalte fellesskapets ressurser på en måte som samsvarer med befolkningens oppfattelse av rett og galt. Dette handler om demokratisk legitimitet.

Vi er opptatt av at samarbeidene og selskapene vi deltar i har en kultur som samsvarer med Saltenkommunens mål og verdier. Både kommunene og samarbeidene våre bør derfor jevnlig og åpent diskutere etiske dilemmaer som oppstår når andre ivaretar kommunens oppgaver for innbyggerne.

Dette vil bidra til økt åpenhet i forhold til alle interessenter, og det bidrar til et mer effektivt og aktivt eierskap som sikrer demokratisk legitimitet.

FELLES SAMARBEIDS- OG EIERSTRATEGI

En felles strategi for styring av samarbeid og selskaper handler om forutsigbarhet. Både kommunen når de samarbeider om utførelsen av en tjeneste til innbyggerne, men også som eiere, kommunens representanter i selskapenes eierorgan og virksomhetene selv må ha mulighet til å innrette seg på slik måte at vedtatte prinsipper og gitte styringssignaler kan legges til grunn i en mer langsiktig strategi.

Dette er bare mulig når kommunene er tydelige på hva de vil med samarbeidene og selskapene.

Saltenkommunene vil fokusere på at samarbeidene skal gi en merverdi for innbyggerne i kommunene gjennom å utfordre samarbeidene og selskapene til å foreta jevnlig bruk/kundeundersøkelser.

PRINISPPER FOR SAMARBEIDENE I SALTEN

Det er særlig fire prinsipper som bør være styrende for samarbeidene i Salten:

Det skal praktiseres **åpenhet**, kommunene skal som eier være **forutsigbare** og det skal jobbes for størst mulig grad av **effektivitet** i tjenesteproduksjonen i et **langsiktig** perspektiv.

ÅPENHET

Åpenhet som en verdi knytter seg til eierne og selskapets linje i forhold til innbyggere, media, ansatte og omverden for øvrig og praktiseringen av offentlighetsloven.

For kommunen som eier, innebærer dette å sikre en åpen debatt om og forvaltning av forhold som gjelder samarbeidene og selskapene hvor etterprøvbarehet, likebehandling og transparens er sentralt.

Selskapet skal legge vekt på likebehandling av eierne ved at alle får samme informasjon.

For selskaper omfattet av offentlighetsloven innebærer det at rutiner for mulig innsyn skal tilrettelegges. Selskaper som har sin hovedvirksomhet innenfor forretning og som opererer i et marked, er ikke omfattet av offentlighetsloven. Så langt som mulig skal selskapene og forvaltningen av disse, praktisere åpenhet med mindre det gjelder konkurransemessige eller personalmessige spørsmål.

FORUTSIGBARHET

Kommuner skal være forutsigbare i sin eierstyring. Gjennom denne felles eierstrategien, eierstrategiene for enkelt-selskaper og kommunenes eiermeldinger ønsker kommunene i Salten å være forutsigbare i sin styring av samarbeid og selskaper overfor samarbeidene selv, men også for innbyggerne i Salten.

EFFEKTIVT

Samarbeidene skal gi en merverdi for kommunene gjennom tjenester av god kvalitet til innbyggerne for lavest mulig pris. For kommunenes støttefunksjoner kan faglig samarbeid gjøre tjenesten bedre for kommunene.

Samarbeid skal evalueres av kommunene med jevne mellomrom for å vurdere om de oppnår den effektivitet som eierne og brukerne/kundene ønsker.

LANGSIKTIGHET

Selskapene forvalter offentlige ressurser og er fristilt den kommunale forvaltningen. De økonomiske og tjenestemessige valgene selskapene tar på vegne av sine eiere, skal ha langsiktighet som bærebjelke. Dette innebærer at den langsiktige formålsoppnåelse skal prioriteres fremfor kortsiktig avkastning og ressursforvaltning.

RUTINER I LIVSSYKLUSEN TIL SAMARBEID OG SELSKAPER

Når kommuner skal samarbeide bør alle alternativer vurderes før det konkluderes med organisasjonsform og ev. finansieringsmodell for det konkrete samarbeidet. Det kan også tenkes at noen samarbeidsområder har synergieffekter som tilsier at de bør organiseres sammen.

Likeledes er det viktig å evaluere valgte organisasjonsform og finansieringsmodell etter en viss tid, slik at det er mulig å justere noe som ikke fungerer etter forventningene. Evalueringen bør være både fra et eier-, bestiller- og utførerperspektiv.

POLITISK SAKSBEHANDLING I FORKANT AV UTSKILLELSE

Administrasjonen skal gi politikerne en balansert saksutredning ved en eventuell utskilling av en virksomhet i et interkommunalt samarbeid.

Ved selskapsetablering er det viktig å skille mellom kommunens rolle som eier, myndighetsutøver og arbeidsgiver, da dette har betydning for eierstyringen.

Se vedlegg 2: Forslag til rutiner ved etablering av nye samarbeid.

VALG AV ORGANISASJONSFORM

Ved valg av organisasjonsform bør det foretas en politisk, juridisk og økonomisk avveining av organisasjonsformen opp mot formålet med samarbeidet.

Offentlig støtte og anskaffelsesregelverket kan sette grenser for hvordan kommuner organiserer sin virksomhet. Dette må avklares før etablering.

Stiftelser har ingen eiere, og er ingen egnet organisasjonsform for kommunal virksomhet.

VALG AV FINANSIERINGSMODELL

Ved vurdering av finansieringsmodell for interkommunale samarbeid skal det tas utgangspunkt i følgende hovedlinjer:

- a) Kostnader fordelt etter innbyggertall.
- b) Kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervaller med synkende beløp ut fra økende innbyggertall.
 - *Differensiering av pris avhengig av innbyggertall, innehar en fordeling av grunnkostnadene på deltakerkommunene.*
- c) Likt grunnbeløp for alle deltakerkommuner.
- d) Differensiert grunnbeløp for deltakerkommuner.
 - *Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene.*
- e) Etter uttak av tjenester.
 - *Uttak av tjenester betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.*

Se vedlegg 3: Ulike modeller for finansiering av samarbeid.

BUDSJETTRUTINER

Det er viktig med forutsigbarhet og god dialog mellom samarbeidene og deltakerkommunene ved innarbeiding av samarbeidenes budsjett i kommunenes egne budsjetter.

Det er derfor utarbeidet rutiner for dialog mellom Regionrådet, rådmannsutvalget og samarbeidene.

Dersom det er behov for det, kan rådmannsutvalget også gjennomføre en samlet budsjettkonferanse for de interkommunale samarbeidene hvor tema er budsjettene i kommunene og i samarbeidene. Dette må da gjennomføres etter at rådmennenes budsjettforutsetninger er vedtatt i Regionrådet.

Se vedlegg 4: Forslag til budsjettrutiner

JURIDISKE RAMMER; VEDTEKTER OG SELSKAPSAVTALER

Kommuneloven har regler om hva vedtekter for interkommunale samarbeid etter kommuneloven må inneholde. Likeledes regulerer IKS-loven, aksjeloven og samvirkeloven hva selskapsavtaler og vedtekter må inneholde.

For samarbeid og selskaper etablert av Saltenkommunene skal vedtektene og selskapsavtalene holde seg så langt inntil minimum som det følger av den aktuelle lov.

Selskapsavtaler og vedtekter skal likevel uformes slik at det gis rom for en strategisk utvikling av samarbeidet, uten å måtte endre dokumentet. Om et selskap skal kunne operere i et marked, må konkurransevilkårene fremkomme.

ENDRINGER I DE JURIDISKE RAMMENE

Endring av minimumsinhold i vedtekter for samarbeid etter kommuneloven og interkommunale selskaper etter IKS-loven, krever likelydende vedtak i alle kommunestyre i de deltakende kommunene.¹ Dette kan ikke delegeres til andre.

Endring i vedtekter for selskaper kan gjøres av selskapets eierorgan.

Dersom selskapsavtalen eller vedtektene er til behandling i kommunestyrene, gjelder følgende ordning:

Likelydende vedtak i 2/3 av kommunene er bestemmende. Den eller de kommuner som har et vedtak som avviker fra dette, må behandle avtalen på nytt. Alternativene blir da enten å gjøre et likelydende vedtak som flertallet eller tre ut av samarbeidet. Kommuner over 10 000 innbyggere har som kommunestyre dobbeltstemme i denne ordningen.

Endring av eierstrategier for enkeltselskaper foretas av selskapets eierorgan.

INFORMASJON OM SELSKAPER OG SAMARBEID

På kommunenes hjemmesider skal det være lenker til de interkommunale virksomhetenes hjemmesider. Offentlige rapporter, meldinger og andre dokumenter skal være tilgjengelig der.

¹ Se kml. §§ 27 og 28-1 e) og IKS-loven § 4.

SELSKAPSSTYRING

FOLKEVALGT OG EIERROLLEN

Kommunalt eide selskaper utfører viktige samfunnsmessige tjenester og forvalter betydelig kapital og infrastruktur. Det er viktig at folkevalgte er bevisst sin rolle som eier, for det er gjennom eierstyringen kommuner har mulighet til å påvirke selskapers rammer og handlingsrom.

Som folkevalgt utøver du politikk. Det handler om fordeling av goder og byrder for innbyggerne i din kommune. Det innebærer at mål blir satt, prioriteringer ordnet, verdier fordelt og virkemidler valgt og anvendt.

"I folkets tjeneste", er for meg en parole med mening. Den uttrykker at jeg i folkevalgtrollen står til tjeneste for, og er i løpende dialog med, de mennesker som har valgt meg. Dette er en toveis-kommunikasjon: på de ene siden forteller jeg om de saker som er til behandling i folkevalgte organer, for derigjennom å få innspill fra de som har meninger om, og berøres av, beslutningene. Men vel så viktig er å få innspill om de saker som ikke står på dagsorden, og som burde vært reist. I ombudsrollen får jeg mange slike henvendelser, og jeg står til disposisjon.»

Ivar Johansen, bystyremedlem i Oslo

Selskaper eid av kommuner er indirekte politisk styrt. Det vil si at kommunene eier gjennom deltakelse i selskapets eierorgan. Folkevalgte skal derfor ikke utøve ombudsrollen i forhold til kommunale oppgaver som er skilt ut i egne selskaper.

Rent juridisk, utøves eierstyring kun ved deltakelse i møter i selskaper eierorgan; generalforsamlinger for aksjeselskap, representantskap for interkommunale selskaper (IKS) eller årsmøter for samvirkeforetak.

IKS-loven § 7, 1. ledd:

Deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet.

Ot.prp. 53 (1997-1998):

Første ledd første punktum fastslår at deltakerne utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet. Bestemmelsen innebærer at deltakerkommunene på grunnlag av deltakerforholdet ikke kan utøve noen myndighet i selskapet på annen måte enn gjennom sine representanter i representantskapsmøter.

Kommunens eierstyring bør derfor skje i politiske fora og utøves på grunnlag av skriftlige retningslinjer og fastsatte rammer som er vedtatt av de folkevalgte.

Den enkelte folkevalgte må utenom dette forholde seg til flertallsvedtak, fordi det i eierstyringen er kommunestyret som organ som utøver ansvarlig myndighet og fatter vedtak, ikke det enkelte medlem.²

Foruten noen forhold som etter IKS-loven må vedtas i kommunestyret, kan eierstyringen delegerer til formannskapet.³ Det forutsettes uansett at kunnskap om eierstyring blir gitt til alle medlemmene i kommunestyrene i Salten.

Det vil si at utenom i møter i disse eierarenaene, utøver ikke folkevalgte eierrollen.

OBLIGATORISK OPPLÆRING AV FOLKEVALGTE

Alt. 1 (felles):

Det skal gjennomføre felles folkeopplæring innenfor eierskap og selskapsstyring i første del av valgperioden. I tillegg skal hver enkelt kommune sette temaet på dagsorden på en folkevalgtdag i løpet av valgperioden.

Alt 2 (hver kommune):

Kommunene skal gjennomføre folkevalgtopplæring innenfor eierskap og selskapsstyring i første del av valgperioden.

ROLLEAVKLARING I SELSKAPSSTYRING

I eierstyringen er det viktig å skille mellom roller, oppgaver og ansvar. Det er viktig å ha klart for seg hvordan eierstyring utøves gjennom felles forståelse av begrepene:

Er dette noe kommunene kan bli enige om?

Folkevalgte i eierrollen	Den enkelte folkevalgte eller partigrupper har ingen direkte instruksjonslinje til selskapet eller representanter i det utøvende eierorganet. Saker som ønskes tatt opp, skal meldes som sak i kommunestyret på ordinær måte, etter en ev. forutgående diskusjon med kommunens eget eierorgan.
Kommunestyret	I enkeltsaker av prinsipiell eller av stor betydning, kan kommunestyret som kollegium og/eller formannskap instruere sin(e) representant(er) i eierorganet. Dette kan skje ved at representanten melder inn en sak til kommunens eget eierorgan i forkant av formannskaps-/kommunestyremøte eller at kommunens eget eierorgan melder saken inn etter forutgående samtale med representanten(e).
Kommunens administrasjon	Rådmannen og hennes/hans stab har ikke noen formell rolle i eierstyringen utenom rådmannens generelle ansvar for å påse

¹ Se kml. § 6.

³ Se IKS-loven § 4.

at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Det vil være naturlig å knytte rådmannen opp til kommunens eget eierorgan, men dette beslutter den enkelte kommune i sin Eiermelding.

Kommunens eget eierorgan	Kommunen kan selv etablere et utvalg, sekretariat eller utpeke én person som ivaretar kommunens samlede eierportefølje. Organet kan operere som sekretær for kommunestyret/formannskap i eierspørsmål, eller kan delegeres myndighet til å behandle kommunens eierspørsmål på vegne av kommunestyret. ⁴
Utøvende eierorgan	All eierstyring skjer gjennom eierorganet (representantskap, generalforsamling eller årsmøte). De valgte representantene skal ivareta egen kommunes interesser gjennom aktiv deltakelse i selskapenes eierorgan. Eierorganet har som formål å sikre at eiers overordnede interesser blir ivaretatt i selskapet, formulere klare mål for selskapet og velge det rette styret.
Styret	Styre er ansvarlig for realisering av eiers mål og skal ivareta selskapets interesse. Styret representerer ikke enkelteierne, men selskapet. Styremedlemmene velges av det utøvende eierorgan, og det er ev. disse som har instruksjonsrett overfor styret og myndighet til å bytte ut styremedlemmer. Styrevervet er personlig og når særlige forhold foreligger kan styremedlemmer trekke seg fra vervet.

EIERSTRATEGI FOR HVERT ENKELT SELSKAP

Saltenkommunene skal sammen utforme en eierstrategi for hvert selskap de deltar i. Denne vil, sammen med selskapsavtalen eller vedtektene, være kommunenes styringsdokument i forhold til dette selskapet.

Formålet med eierstrategien er tredelt: Den gir eierne et godt verktøy til å styre selskapet, sikrer at selskapets formål etterleves og gir selskapet forutsigbare rammer for drift og utvikling.

Eierstrategien vil danne grunnlaget for selskapets strategi og synliggjør bakgrunnen for hvorfor kommunene eier selskapet.

Se vedlegg 5: Utkast til temaer for en eierstrategi.

⁴ Det er noen saker etter IKS-loven som kommunestyret ikke kan delegere til andre organ.

MØTER OG MYNDIGHET

MØTER I REPRESENTANTSKAP OG GENERALFORSAMLING

Møtene i de interkommunale selskapenes eierorganer skal gjennomføres på en måte som gir rom for reell dialog mellom selskapets representanter og eierne. Styret skal i forkant påse at flest mulig kan delta og tilrettelegge for at det blir en effektiv møteplass mellom eierne og styret.

Innkalling med saksliste skal sendes representantene og den postadressen kommunene har formidlet som mottaker. Dette skal skje minimum 4 uker før møtet. Utførlige saksdokumenter skal sendes senest 1 uke før møtet.

I aksjeselskap og samvirkeforetak må fullmakter være ordnet før møte. Det er ikke mulig å operere med fullmakt i IKS. Om et representantskapsmedlem i et IKS ikke kan møte, møter varamedlem.

Møtets varighet settes på forhånd av eierorganets leder i samråd med styreleder.

Styreleder og daglig leder har plikt til å delta i møtene. Etter aksjeloven skal selskapets revisor delta i generalforsamlingen når de saker som skal behandles, er av en slik art at dette må anses som nødvendig. For øvrig har revisor rett til å delta. Det legges til grunn at revisor deltar i de ordinære møter i selskapenes eierorgan.

I selskaper der det ikke er private eiere, skal de deltakende kommuners kontrollutvalg og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede i møtene til selskapets eierorgan.

Det enkelte eierorgan behandler saker i tråd med den myndighet som loven har gitt eierorganet.

SÆRSKILT FOR REPRESENTANTSKAPENE

Det anbefales at det til selskapenes representantskap velges 1 representant med tilstrekkelig antall varamedlemmer i rekke.

I selskap hvor eierne hver har flere enn én representant i representantskapet, vil det respektive kommunestyret avgjøre hvilken representant som er stemmeberettiget.

I henhold til IKS-loven er det kommunestyret selv som avgjør hvilke(n) representant(er) som skal møte i representantskapet. Medlemmene som velges til representantskap er personlige medlemmer, og det tillates ikke at andre møter etter fullmakt. Dette innebærer at det ikke kan pekes ut andre vararepresentanter enn de som er valgt av kommunestyret. Kommunene anbefales derfor å sørge for tilstrekkelig antall varamedlemmer slik at deltakelsen i representantskapet sikres.

Representantskapets medlemmer velges for fire år og den enkelte kommune kan foreta nyvalg av sine representantskapsmedlemmer i valgperioden.

Representantskapet velger både leder og nestleder.

DIALOGMØTER

Det skilles mellom møter i eierorganet og dialogmøter (også kalt eiermøter). Dialogmøte er en overordnet møteplass mellom selskapet og eierne uten formell beslutningsmyndighet.

Dialogmøter skal blant annet benyttes til å innhente styringssignaler fra eierne før saker av strategisk betydning iverksettes. Dialogmøter kan også benyttes til å informere eierne om virksomheten og/eller endringer i selskapets rammebetingelser og brukes ofte som formøte til møter i selskapets eierorgan.

Dagsorden for dialogmøtene besluttet av styret i selskapet, ev. i samarbeid med representantskapets leder. Til dialogmøtet inviteres eierorganets medlemmer. Ut fra sakene som skal behandles i møtet kan ordførere, formannskap i eierkommunene, rådmenn, relevante fagpersoner i eierkommunene eller andre inviteres til dialogmøtet. Det forventes at styret og daglig leder er til stede. Både dialogmøter og møter i selskapenes utøvende eierorgan skal sikre at selskapets formålsparagraf er i samsvar med en eventuell endring i driften, og i tråd med den generelle utviklingen i samfunnet. Samordnet effektiviseringskrav overfor selskapet kan også diskuteres i dialogmøter.

FAGLIGE OG ADMINISTRATIVE MØTEPLASSER

For hvert selskap bør det opprettes faglige og administrative møteplasser mellom eierkommunene og selskapet. Her skal blant annet følgende forhold behandles:

- Avklaring av selskapets rolle som tjenesteleverandør og ev. kompetanseplanlegger.
- Saker i grensesnittet mellom selskapet og kommunens virksomheter.
- Utvikling og ivaretagelse av bestillerkompetansen i eierkommunene.
- Sikring av partenes innflytelse i utviklingsarbeid.

Hver kommuneadministrasjon skal oppnevne én ansatt som kontaktperson for selskapet. Kontaktpersonen skal følge opp samarbeidssaker av administrativ eller faglig art.

STYRET

ANTALL STYREMEDLEMMER

I forbindelse med etablering av selskap eller revisjon av selskapsavtalen/vedtektene, skal antall styremedlemmer vurderes med tanke på eiers behov for å realisere sine mål og sikre selskapets interesser. Selskapets størrelse og kompleksitet vil avgjøre om selskapene har 3, 5 eller maksimalt 7 eiervalgte styremedlemmer.

Antall medlemmer og ev. varamedlemmer må være nedfelt i selskapsavtaler for IKS. Det er ikke pålagt å ha varamedlemmer til selskapsstyrer. Om styret skal ha varamedlemmer, velges disse i rekke. Styret beslutter selv om 1. vara skal inviteres til styremøtene for å sikre kompetanse og kontinuitet.

VALGKOMITÉ

Det er eiers ansvar å sørge for en styresammensetning og overordnet styringsramme som er tilpasset selskapets formål og eiernes forvaltningsverdier. Bruk av valgkomité skal sikre at styresammensetningen totalt sett gir selskapet den nødvendige erfaring og innsikt hva gjelder nødvendig politisk, faglig, juridisk og økonomisk kompetanse.

Det er selskapets eierorgan som oppnevner valgkomiteen og medlemmene av valgkomiteen fremmer forslag til styremedlemmer for selskapets eierorgan som formelt velger styremedlemmene. Valgkomiteen bør følge noen retningslinjer for sitt arbeid. Disse retningslinjene vedtas av selskapets utøvende eierorgan.

Se vedlegg 6: Utkast til retningslinjer for valgkomiteer.

STYREHONORAR

Styregodtgjørelsen skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Styreverv i selskaper må også vurderes i forhold til det personlige økonomiske og strafferettslige ansvaret dette vervet innebærer, og bør godtgjøres deretter.

Styremedlemmene bør få et faste styrehonorarer som skal dekke godtgjørelse til styremøter (ordinære og ekstraordinære) og forberedelser til disse. Det bør differensieres mellom styreleder, nestleder, ordinært styremedlem og varamedlem, hvor sistnevnte får honorar for oppmøte. Telefonmøter av konsulterende karakter godtgjøres ikke med møtehonorer.

Ev. tapt arbeidsfortjeneste og reiseutgifter dekkes etter regning. Sistnevnte i henhold til gjeldende satser i Statens reiseregulativ.

Ved fravær fra mer enn 1/3 av styremøtene i en periode foretas det en forholdsvis reduksjon i godtgjørelsen.

Valgkomiteen foreslår satsene på styrehonoraret, som en parallell prosess til innstilling på styrerepresentanter.

Eventuelle økte satser for honorering kan omfatte midlertidige, særskilte hensyn. Slik som for eksempel arbeidsintense perioder.

STYRERS ANSVAR

KOMPETANSE

Det er det enkelte styremedlems eget ansvar å ha tilstrekkelig kompetanse for å utføre vervet i det aktuelle selskapet.

Selskapets eierorgan skal dog sikre at nye styremedlemmer får nødvendig informasjon om selskapet i forbindelse med oppnevningen. Det er selskapet som utarbeider og oppdaterer skriftlig materiell til utdeling, ev. tilgang til elektronisk arkiv.

Styremedlemmer skal gis tilbud om styreopplæring, enten i regi av styret selv eller av eierne.

DIALOG MED EIER

Vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander i et IKS, eller foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne skal tas av representantskapet. Er det tvil, må styret ta dette opp med representantskapet. For andre selskapsformer bør det vurderes om slike beslutninger skal behandles i eierorganet før styrevedtak.

Deltakernes eierstrategi må forankres i en selskapsstrategi. Selskapsstrategien er styrets verktøy for å operasjonalisere eiers formål og strategier for selskapet. Ansvar for selskapsstrategien er styrets og skal sikre operasjonalisering av eiers overordnet formål.

ETIKK

Det er viktig at selskaper som Salten kommunene er eier av eller medeier i, jobber med etiske retningslinjer for styret og de ansatte, slik at selskapets etiske profil forankres i bedriftskulturen.

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold. Arbeidsmiljøloven lovfester retten til å si fra om kritikkverdige forhold i virksomheten og gir arbeidstakeren vern mot gjengjeldelse. Arbeidsgiver pålegges å legge forholdene til rette for intern varsling. En naturlig del av arbeidet med etikk er gjennomgang av selskapets varslingsrutiner.

Styret plikter å sette etikk på dagsorden i styret og i selskapet. Hvilke etiske valg og dilemmaer som er aktuelle, vil variere fra selskap til selskap. Styret skal gi en vurdering av mulige dilemmaer i sin selskapsstrategi. Målsettingen er å sikre en felles oppfatning av gråsoner selskapet kan operere i og hvilke valg selskapet og de ansatte da bør ta.

KORRUPSJON

Saltenkommunene forventer at selskaper de deltar i har nulltoleranse mht. korrupsjon. Strenge krav til åpenhet og offentlighet er et effektivt virkemiddel mot korrupsjon. Kommunene i Salten er opptatt av at selskaper hvor de har eierinteresser, er åpne om dilemmaer knyttet til korrupsjon, interessekonflikter og inhabilitet.

MILJØ OG KLIMA

Saltenkommunene forventer at selskapene tar miljøansvar. Styret skal prioritere langsiktige, regionale og bærekraftige miljøløsninger i selskapets utøvelse av tjenester så vel som organisering. Mål, gjennomføring og evaluering av miljøarbeidet må være klart angitt. Selskapenes arbeid med miljøspørsmål må skje systematisk og dekke hele verdikjeden i virksomheten.

Selskaper og foretak hvor Saltenkommunene har eierinteresser er ulike hva gjelder påvirkning på det ytre miljø. Dette vil nødvendigvis påvirke hvor omfattende rutiner og systemer de ulike selskapene må utvikle for å sikre at virksomheten tar nødvendige miljøhensyn. Alle selskapene skal miljøsertifiseres. Grønne innkjøp bør gjennomføres etter anskaffelsesregelverket.

LØNNSSTRATEGI

Selskapene skal utforme lønns- og insentivordninger slik at de fremmer verdiskapningen, og skal være rimelige. Hovedprinsippet bør være at selskaper og samarbeid følger kommunal lønnsstrategi der disse er sammenlignbare.

SAMFUNNSANSVAR

Kommunalt eide selskaper er opprettet for å ivareta et samfunnsansvar og for å levere grunnleggende tjenester til innbyggerne. Eierstyring er viktig for å kombinere innbyggernes behov og samfunnets verdier med effektivitet og lønnsomhet. Omgivelsene har forventninger om samfunnsansvarlig eierskap og samfunnsansvarlig drift, hvor ansvaret går ut over kortsiktig profitt. Det forventes at alle selskapene tar et slikt samfunnsansvar og utvikler egne holdninger til forhold som bl.a. etikk, forebygging av korrupsjon, miljø, likestilling og integrering.

For selskaper er det styret som har ansvar for ivaretagelse av selskapets samfunnsansvar. Det forventes derfor at styrene i de enkelte selskapene tar samfunnsansvar, og at dette er integrert i selskapenes virksomhet og strategier.

MEROFFENTLIGHET

Det skal være åpenhet knyttet til Saltenkommunenes eierstyring, basert på prinsippet om meroffentlighet. Foruten de selskapene hvor markedsmessige hensyn tilsier det, skal selskaper kommunene deltar i praktisere meroffentlighet knyttet til sin virksomhet.

STYREEVALUERING

Egenevaluering av styrets arbeid gir styremedlemmene økt bevissthet om oppgaver, roller, myndighet og ansvar. Styreleder skal ta initiativ til styreevaluering én gang i året.

I tillegg til egenevalueringen, skal styret foreta en årlig rekrutteringsevaluering som oversendes valgkomiteen som styrets bidrag til eierorganets valg av styremedlemmer.

Styret bør evaluere daglig leder, og daglig leder bør gis mulighet til å evaluere styret.

Her kunne jeg laget en mal (tar litt tid...)

INFORMASJONSANSVAR

Selskapene skal gjøre offentlige rapporter, meldinger og andre relevante dokumenter tilgjengelige på sine hjemmesider.

Minst en gang hver kommunestyreperiode skal selskapet møte i kommunestyrene til sine eiere og orientere om virksomheten. Et egnet tidspunkt for informasjon om selskapet kan være når eierstrategien for dette selskapet skal opp til høring.

EVALUERING, REVISJON OG KONTROLL

EVALUERING AV EIERSTYRING

Eierorganet og styret skal i hver kommunestyreperiode evaluere eierstyringen etter bestemte maler.

SELSKAPS- OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med det kommunale eierskapet. Forskrift om kontrollutvalg (§ 14) hjemler at utvalget plikter å påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser og om eierinteressene utøves i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalgene i hver kommune er ansvarlig for at det gjennomføres kontroller. Kommunestyret kan fastsette regler for kontrollutvalget og revisors kontroll. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest ved utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av eier- og selskapskontroll som vedtas av kommunestyret.

Kommunelovens § 80 gir kontrollutvalget en vidtgående rett til opplysninger og innsyn i selskaper som kommunen i sin helhet eier alene eller sammen med andre kommuner/fylkeskommuner. Kontrollutvalget har også rett til å delta i representantskapsmøter og generalforsamlinger. Det bør derfor være en dialog om hvordan man skal drive selskapskontrollen med selskaper der flere kommuner er eiere.⁵ En slik dialog bør samordnes av kontrollutvalgssekretariatet ved behandling av planene for selskapskontroll.

⁵ Selskapskontrollene består av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. Eierskapskontrollen inneholder en generell del med selskapsinformasjon og en spesiell del med opplysninger knyttet til den enkelte eier.

Forvaltningsrevisjon er et dypdykk i selskapet, basert på bestilling, problemstillinger og revisjonskriterier. Kontrollutvalgene kan enkeltvis eller samlet, bli enige om at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon av interkommunale selskaper eller samarbeid. Dette kan da tas innenfor den enkelte kommunes ressurs for forvaltningsrevisjon og kan samordnes ved at kommunene har felles kontrollutvalgssekretariat og felles kommunerevisjon. Eventuelt må dette bestilles i tillegg, og betales av eierkommunen(e).

VEDLEGG TIL EIERSTRATEGIEN

VEDLEGG 1: JURIDISKE RAMMER FOR EIERSTRYRING

Kommunene som organisasjon har i oppgave å levere tjenester overfor innbyggerne som en rekke særlover pålegger dem. I tillegg står kommunene fritt til å påta seg oppgaver for sine innbyggere uten at dette er hjemlet i lov. Avhengig av den enkelte særlov, står kommunen fritt til å samarbeide med andre kommuner om oppgaveutførelsen. Kommunen står også fritt til å delta i privatrettslige selskaper. I en slik sammenheng opptrer kommunen som eier på lik linje med ethvert annet privat rettssubjekt.

Samtidig er det viktig å understreke at kommunen forvalter fellesskapets midler, uansett om virksomhetene er organisert som selvstendige rettssubjekter, samarbeid eller det foregår i egen organisasjon. Det er derfor sentralt at kommunen tar et særlig samfunnsansvar uavhengig av organisasjonsform. Bedre eierstyring krever kunnskap, og i det følgende er det en kort gjennomgang av samarbeid og selskapsformer som er mulig for kommuner når de samarbeider med andre.

Innholdet i kapitlene er underordnet det til enhver tid gjeldende lov- og regelverk.

STYRE TIL LØSNING AV FELLES OPPGAVER (KML. § 27)

Kommuner og fylkeskommuner kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver som angår virksomhets *drift og organisering*, altså oppgaver av økonomisk og administrativt karakter. Det er ikke anledning til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse § 27-samarbeidet.

Alle saker av viktighet må derfor tas opp i de respektive kommunestyrene som har ansvar utad for sin del av samarbeidets virksomhet. Det kan likevel reguleres i vedtektene at styret skal ha mulighet til å binde deltakerkommunene økonomisk, men kun i begrenset grad.

Vedtektene for det interkommunale styre skal inneholde bestemmelser om:

- a. styrets sammensetning og hvordan det utpekes,
- b. området for styrets virksomhet,
- c. hvorvidt deltakerkommunene skal gjøre innskudd til virksomheten,
- d. hvorvidt styret har myndighet til å ta opp lån eller på annen måte pådra deltakerne økonomiske forpliktelser,
- e. uttreden fra eller oppløsning av samarbeidet

Et § 27-samarbeid er dermed et svært løst og uformelt samarbeid hvor lovgiver stiller få krav til organisering og styring. Dersom det overføres stor grad av kompetanse fra kommunene til styret, kan virksomheten ansees å være et selvstendig rettssubjekt med tilhørende arbeidsgiveransvar. Høyesterett avsa en dom i 1997 hvor skille samarbeid/selskap ble behandlet.⁶

Flere av samarbeidene i Salten er organisert som § 27 samarbeid. Noen av disse er også selvstendige rettssubjekt. Det er igangsatt et arbeid med å rydde opp i disse.

Det er ikke ønskelig å etablere flere slike samarbeid mellom Saltenkommunene. Nye samarbeidsløsninger skal organiseres etter de mer formaliserte samarbeidsløsningene i kommuneloven eller etter selskapslovgivningen.

⁶ Se Rt. 1997 s. 623.

VERTSKOMMUNESAMARBEID (KML. KAP. 5 A)

Vertskommuneløsningen gir mulighet til å samarbeide om offentlig myndighetsutøvelse. Gjennom denne modellen kan en kommune overlate utførelsen av offentlig myndighetsutøvelse til en vertskommune, så fremt lovverket som styrer virksomheten ikke er til hinder for det. Det opprettes ikke et nytt organ eller rettssubjekt, men oppgaven blir delegert fra egen kommune til den aktuelle vertskommunen.

For et vertskommunesamarbeid skal det opprettes en skriftlig samarbeidsavtale som vedtas av kommunestyret selv og vertskommunen skal orientere fylkesmannen om etableringen av samarbeidet. Samarbeidsavtalen skal inneholde en rekke bestemmelser (§ 28-1 e andre ledd) herunder uttreden og avvikling av samarbeidet.

Vertskommunen står fritt til å organisere virksomheten den har fått delegert. Folkevalgte organer i vertskommunen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet på områder som er underlagt samarbeidet.

Det kan opprettes øvrige organer i et slikt samarbeid, men disse vil ha funksjon som arbeidsutvalg og kan ikke rokke ved den delegasjonslinjen som ligger i kommunelovens § 28-1 a-k.

STYRINGSSTRUKTUR

Det skilles mellom 2 typer organisasjonsstrukturer innenfor vertskommunesamarbeidet:

(1) Ved delegasjon av kompetanse som kommunestyret anser å være av ikke-prinsipiell karakter, opprettes et **administrativt vertskommunesamarbeid** (§ 28-1 b). Hver av de samarbeidene kommunene delegerer likelydende kompetanse fra eget kommunestyre til egen rådmann som igjen delegerer til rådmannen i vertskommunen.

(2) På områder der kommunestyret anser tjenesten å være av prinsipiell betydning, skal det delegeres likelydende kompetanse til **felles folkevalgt nemnd** (§ 28-1 c). Rådmannen i vertskommunen forholder seg til nemnda som fungerer som et lokaldemokratisk organ for samarbeidet. Nemnda kan igjen delegerer til vertskommunen administrativ myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Vurdering av hvorvidt tjenesten er av prinsipiell eller ikke prinsipiell betydning, avgjøres av hvert enkelt kommunestyre. Prinsipiell betydning kan forstås som oppgaver kommunestyrene delegerer til egen administrasjon i delegasjonsreglementet.

SAMKOMMUNE (KML. KAP. 5 B)

Samkommunen ble lovhjemlet i mai 2012 og er den andre modellen for samarbeid om offentlig myndighetsutøvelse. Kun kommuner og fylkeskommuner kan delta, og hver kommune kan kun delta i en samkommune.

Samkommunen er et selvstendig rettssubjekt som reguleres av kommunelovens kapittel 5 B med mindre annet er angitt (herunder forvaltningsloven og offentlighetsloven). Ved opprettelse gjelder arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. De oppgaver og den avgjørelsesmyndighet som overføres samkommunen, må være identiske for alle deltakerkommunene.

Deltakerkommunene skal opprette en skriftlig samarbeidsavtale for samkommunen. Kommunestyret vedtar selv avtalen og visse endringer.

Den enkelte deltakerkommune hefter ubegrenset for en andel av samkommunens forpliktelser.

Tilsammen skal andelene utgjøre samkommunens samlede forpliktelser. En samkommune kan ikke være deltaker i interkommunalt samarbeid, men kan likevel forvalte midler i aksjer når dette har et finansielt formål. En samkommune kan være vertskommune (§ 28-1) for andre enn deltakerkommunene i samkommunen.

Samkommunen plikter å dekke inn underskudd i samkommunen. Deltakerkommunene plikter å yte tilskudd til inndekning av underskudd i samkommunen. Samkommunen kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i samarbeidsavtalen. Dersom samkommunen skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et høyeste beløp for samkommunens samlede låneopptak.

Den enkelte deltakerkommune kan med skriftlig varsel til samkommunen og øvrige

STYRINGSSTRUKTUR

Samkommunestyret er samkommunens øverste organ. Samkommunestyret skal bestå av minst tre representanter med vararepresentanter fra hver deltakerkommune. Disse velges av og blant kommunestyrets medlemmer. Samkommunestyret velger selv blant sine medlemmer leder og nestleder. Lovens bestemmelser om ordfører og varaordfører gjelder tilsvarende for leder og nestleder i samkommunestyret.

Samkommunen skal ha en administrativ leder som ansettes av samkommunestyret selv. Det kan avtales at stillingen som administrativ leder i samkommunen skal gå på omgang mellom rådmennene i deltakerkommunene.

Kontrollutvalgets medlemmer velges blant medlemmene av kommunestyret, fylkestinget og kontrollutvalgene i deltakerkommunene. Hver deltakerkommune skal være representert med minst ett medlem i utvalget.

KOMMUNALT EIDE SELSKAPER

Ved selskapsorganisering skiller kommunen ut tjenesten i et selvstendig rettssubjekt. Forholdet mellom den enkelte kommune som eiere og selskapet ivaretas gjennom selskapsavtalen/ vedtektene. Kommunen ivaretar eieransvaret gjennom representasjon i det operative eierorganet og har instruksjonsmulighet overfor de som møter på vegne av kommunen i dette organet, det være seg representantskapet, generalforsamlingen eller årsmøte. I enkelte tilfeller har kommunen også et finansieringsansvar overfor selskapet, gjennom tilskudd eller fastsetting av priser for selskapets tjenester.

Deltakernes ansvar er forskjellig ut fra hvilken selskapsform som velges; det kan organiseres med ubegrenset deltakeransvar eller med begrenset deltakeransvar. I aksjeselskap og samvirkeforetak har aksjonærene/deltakerne normalt ikke noe ansvar for selskapets forpliktelser utover det de skyter inn ved etablering. De har derfor et begrenset ansvar for selskapets forpliktelser. I interkommunale selskaper etter lov om interkommunale selskaper (IKS-loven) har deltakerne et ubegrenset proratisk ansvar (fullt ut kun innenfor sin prosent-/brøkvise eierandel) og i selskaper etter kml. § 27 ubegrenset solidarisk ansvar (en for alle, alle for en) om ikke vedtektene sier noe annet.

Ved utskillelse av kommunal virksomhet i selskaper, uansett organisasjonsform gjelder reglene om virksomhetsoverdragelse i arbeidsmiljøloven for de ansatte.⁷

⁷ Se aml. kap 16.

INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS-LOVEN)

Interkommunale selskaper (IKS) er en selskapsform hvor kun fylkeskommuner, kommuner og andre IKSer kan være deltakere. IKSene er selvstendige rettssubjekter og ved utskilling av kommunal virksomhet til et IKS. Eierne omtales som deltakere. Et AS kan ikke være deltaker i et IKS, men et IKS kan eie aksjer i et AS.

Hver deltaker har et ubegrenset ansvar innenfor sin eierandel og et IKS kan i praksis ikke gå konkurs. På grunn av dette vil forretningsmessig virksomhet organisert som IKS være ulovlig offentlig støtte. Dette løses ofte ved at det etableres datterselskap organisert som aksjeselskap, der den forretningsmessige virksomheten utøves. Forvaltningen utøves da i morselskapet organisert som et IKS.

REPRESENTANTSKAPET

Et IKS skal ha et eierorgan, styre og daglig leder. Deltakernes myndighet i selskapet utøves i eierorganet som kalles representantskapet. Den enkelte kommune kan ikke utøve direkte innflytelse verken overfor styre eller daglig leder. Hver enkelt deltaker har instruksjonsmyndighet overfor sine medlemmer i representantskapet og kan gi instruks om blant annet stemmegivning. Det kan imidlertid ikke gis instruks som er i strid med lov, selskapsavtalen eller andre vedtak som er bindene for selskapsforholdet.

Representantskapet har en noe utvidet kompetanse i forhold til generalforsamlingen i et AS og det henger sammen med det ubegrensede ansvaret deltakerne har i selskapet. Når deltakerne påtar seg et større ansvar for selskapets forpliktelser er det også naturlig at styringsmulighetene utvides. Kommunestyrene utpeker navngitte representanter i representantskapet og personlige varamedlemmer. Det er ikke mulig å møte med fullmakt slik det er anledning til etter aksjeloven. Representantskapet utpeker også styret.

STYRE

Selskapet blir ledet av styret og daglig leder som representerer selskapet utad. Styrets myndighet er begrenset av selskapets formål og selskapsavtalen generelt i tillegg til eventuelle vedtak, instruksjoner og øvrige retningslinjer fastsatt av representantskapet.

Styrevervet er et personlig verv og medlemmene har tilsvarende ansvar som styremedlemmer i andre selskaper (AS/samvirkeforetak). Styremedlemmene plikter å erstatte skade som vedkommende forsettlig eller uaktsomt volder selskapet, den enkelte deltaker eller andre parter. Erstatningsansvar kan lempes dersom dette finnes rimelig under hensyn til utvist skyld, skadens størrelse, økonomisk evne og forholdene ellers.

AKSJESELSKAP (AKSJELOVEN)

Virksomheten i et aksjeselskap reguleres i aksjeloven og det er derfor aksjeloven som regulerer organisasjonsmessige spørsmål innenfor selskapet. Et aksjeselskap er et selskap hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser. Kommuner kan delta sammen med andre offentlige rettssubjekter eller private. Det kan også etableres aksjeselskap hvor kommunen er eneste aksjonær.

Eierne i aksjeselskapet (aksjonærene) har i utgangspunktet bare mulighet til å tape aksjekapitalen (det som er skutt inn i selskapet). Kreditorne kan bare gå til selskapet med sine krav. Derfor er det en rekke regler i aksjeloven som begrenser eiernes adgang til å ta penger ut av selskapet.

En aksje gir også rett til aksjeutbytte. Størrelsen på aksjeutbyttet foreslås av selskapets styre, men blir bestemt av aksjeeierne på generalforsamlingen. Generalforsamlingen har ikke rett til å vedta et høyere utbytte enn styret foreslår, kun den størrelsen de foreslår eller eventuelt et lavere utbytte. Et aksjeselskap som ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser kan slås konkurs. Eierforholdet i et aksjeselskap kan endres ved kjøp og salg av aksjer. Som hovedregel krever overdragelse av aksjer samtykke fra selskapet, og de øvrige eierne har forkjøpsrett til å overta aksjene ved salg.

GENERALFORSAMLINGEN

Generalforsamlingen er selskapets eierorgan og kommunestyret må utstede fullmakt til den som skal representere kommunen i generalforsamlingen. Kommunestyret kan også treffe bindende vedtak om hvordan kommunens representant skal stemme i en bestemt sak. Dette fordrer at kommunestyret får til behandling saker i forkant av generalforsamlingen.

Generalforsamlingen har mulighet til å ta opp hvilken som helst sak til behandling hva gjelder selskapet. Dette innebærer at generalforsamlingen kan instruere styret og også omgjøre styrevedtak dersom selskapet ikke allerede har bundet seg i forhold til en tredjepart. En for inngående inngripen i driften av selskapet vil imidlertid ikke være i samsvar med den rollefordelingen aksjeloven legger opptil mellom eier og selskapsledelsen, og kommunen kan også pådra seg erstatningsansvar dersom den overtar den reelle styringen av selskapet.

STYRET

Aksjeselskap blir ledet av styret og daglig leder på vegne av eierne. Styret og daglig leder representerer selskapet utad. Kompetansen til styret begrenses av selskapets formål og øvrige vedtekter og eventuelle andre vedtak/instruksjoner vedtatt av generalforsamlingen. Det kan f.eks. vedtektsfestes av visse typer saker i hovedregel skal behandles i generalforsamlingen eller en konkret sak selv om styret etter aksjeloven har myndighet. Eksempler kan være økonomiske investeringer over en viss sum, lokaliseringsspørsmål eller opprettelsen av døtre.

Styreverv er et personlig verv med personlig ansvar. Styremedlemmer og daglig leder kan bli forpliktet til å erstatte skade som de i nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt selskapet, aksjeeier eller andre. Dersom styret eller daglig leder påfører selskapet en risiko som ut over den forretningsmessige forsvarlige, kan det medføre en erstatningsplikt. Det er også viktig å merke seg at styret og daglig leders aktsomhetsplikt skjerpes i situasjoner hvor selskapet er i økonomisk krise.

SAMVIRKEFORETAK (SAMVIRKEFORETAKSLOVEN)

Samvirkeforetak (SA) er en relativt ny organisasjonsform (2008) og har et sterkt innslag av brukerdeltagelse.⁸ Hovedformål må være å fremme medlemmenes økonomiske interesser, blant annet gjennom å gi stordriftsfordeler ved å samarbeide om en tjeneste. Deltakerne i samvirkeforetak har, i likhet med i aksjeselskap, et begrenset ansvar for virksomheten. Medlemskapet er frivillig og ubegrenset, men knytter seg til bruk av foretakets tjenester eller kjøp av dets varer.

I motsetning til aksjeselskap er det ikke kapitalavkastning som er hovedmålet for samvirke, men bruk av foretakets virksomhet gjennom aktiv samhandling. Medlemmene skal i utgangspunktet behandles likt, blant annet gjennom at hvert medlem har én stemme på årsmøtet. Saklig forskjellsbehandling er likevel akseptert.

⁸ Se samvirkelova av 29. juni 2007 nr. 81.

Samvirkelovens utgangspunkt er at «intet» kommer ut fra samvirkeforetaket, med mindre dette er bestemt i vedtektene. Vedtektene må derfor gi uttømmende og presis regulering av de disposisjonsmulighetene en ønsker skal være gjeldende. Disponeringen må skje for hvert år, knyttet opp til årets overskudd. Overskuddet kan brukes til etterbetaling, avsettes til etterbetalingsfond, avsettes til medlemskapital-konto eller benyttes til forrentning av andelsinnskudd og medlemskapitalkonto.

ÅRSMØTE

Det øverste organ i samvirkeforetak er årsmøtet som tilsvarer generalforsamling i as og representantskap i IKS. Det er gjennom årsmøtet at medlemmene utøver sin overordnede myndighet i foretaket. Den overordnede myndigheten består bl.a. i kompetanse til å velge styremedlemmer, treffe vedtak som er bindende for medlemmene, instruksjonsmyndighet overfor foretakets øvrige organer, omgjøringskompetanse mht. andre foretaksorganers beslutninger, og kompetanse til å delegerer sin myndighet.

Som medlem av et samvirkeforetak, vil en kommune være representert ved en fullmektig på årsmøte, men det er en begrensing i at ingen kan være fullmektig for mer enn ett medlem i årsmøter.

Et sentralt samvirkeprinsipp er at medlemmene skal ha lik stemmerett, dvs. prinsippet om «ett medlem - en stemme». Det er dog adgang til å differensiere stemmeretten. Dette må fremgå av vedtektene.

STYRET

Styre i et samvirkeforetak har samme myndighet, oppgaver og ansvar som for aksjeselskap og IKS. Styret er underlagt årsmøte og vervet er personlig.

STIFTELSER

Stiftelser er regulert i Stiftelsesloven. Kommuner står fritt til å opprette stiftelser. Når opprettet, er stiftelsen å anse som et selvstendig rettssubjekt. Årsaken til at man velger stiftelsesformen er at man sikrer å forfølge et gitt formål ved at stiftelser ikke kan kjøpes opp eller overstyres av eiere. I tillegg vil man i noen grad kunne oppnå skattemessige fordeler.

Stiftelsen er forskjellig fra andre selskapsformer ved at den ikke har noen eiere. Stiftelsens formue eies av stiftelsen selv. Dermed blir det heller ikke betalt ut utbytte fra stiftelsen og oppretterne mister rådigheten over formuesverdien ved opprettelsen. Stiftelsen har ingen generalforsamling eller årsmøte og er ikke demokratisk styrt. Stiftelsens formål blir fastsatt ved opprettelsen, og adgangen til å endre dette i ettertid er begrenset.

Kommuner har ingen innflytelse på hvordan stiftelse styres, men dersom stiftelsen for eksempel mottar kommunalt tilskudd, kan det stilles vilkår for støtten. Kommunen øver i så fall innflytelse på stiftelsen i egenskap av sin rolle som offentlig myndighet.

STYRET

Stiftelser er pliktige å ha et styre som er stiftelsen øverste organ. Styrevervene er personlige og kan ikke overføres ved fullmakt. Hvis stiftelsen er næringsdrivende har de ansatte rett til representasjon i styret i saker som gjelder næringsvirksomheten. Styremedlemmene kan tilstås et rimelig vederlag i forhold til faktisk arbeidsmengde og ansvarsbyrde i stiftelsen. Det skal ifølge stiftelseslovens § 10 c) presiseres i vedtektene hvordan valg av styre skal skje.

VEDLEGG 2: FORSLAG TIL RUTINER VED ETABLERING AV NYE SAMARBEID

FORVALTNINGSMYNDIGHET OG FORHOLDET TIL SÆRLOVENE

Omfatter samarbeidet også vedtak i saker enkeltvedtak/myndighetsutøvelse?

FORMÅLET MED VIRKSOMHETEN

Hva er målsettingen med samarbeidet og hvilke antatte forventninger har en til gevinstene ved samarbeid. Dersom virksomheten skilles ut i et aksjeselskap og ikke har erverv som formål, skal dette tydeliggjøres i formålet. Risiko og forretningsområde skal tydeliggjøres.

HVILKE KONSEKVENSER HAR UTSKILLELSEN FOR DE ANSATTE?

Ved etablering av selvstendige rettssubjekter og overføring av ansatte til en vertskommune, gjelder arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. Er det ønskelig, kan det ev. avtales ordninger som sikrer de ansatte fortrinnsrett til stillinger i egen kommune innenfor et gitt tidsrom.

HVA ER KOMMUNENS ROLLE I FHT TJENESTENE SOM SKAL UTFØRES I SAMARBEIDET?

Skal kommunen kjøpe tjenester fra samarbeidet og er dette innenfor regelverket om offentlig anskaffelser (ev. egenregi)? Holder vi oss innenfor regelverket om offentlig støtte? Har kommunen tilsyns- og kontrollansvar overfor virksomheten? Hvordan skal skille mellom eier og kommunens rolle som kunde sikres for å unngå mistanke om rolleblanding og forfordeling?

GRAD AV POLITISK STYRING OG KONTROLL

Er virksomheten av en slik art at politikerne ønsker større eller mindre grad av styring og hvordan skal dette organiseres?

LOKALISERING AV HOVEDKONTOR/VERTSKOMMUNE

Hvor skal samarbeidet lokaliseres? Dette er ofte en politisk viktig beslutning.

SKATT- OG MERVERDIAVGIFT

Hvilke regler for skatt og mva trer i kraft ved de ulike selskapsformene ifht den aktuelle virksomheten?

KOSTNADSNØKKELE FOR EIERSKAP

Hvordan skal deltakerne ev. dele kostnadene ved oppretting og drift – dette må avklares. Innskuddet fra deltakerne ved oppretting av et IKS, skal nedtegnes i selskapsavtalen. Dette fordi summen er utgangspunktet for hva kommunen kan ta med seg om de trer ut av selskapet.

ET POLITISK VEDTAK SKAL FØLGES AV SELSKAPSDOKUMENTENE

Vedtaket om utskillelse av virksomhet til et interkommunalt selskap, må følges av de grunnleggende dokumenter for virksomheten (vedtekter, selskapsavtale, aksjonæravtale, eierstrategi, retningslinjer for valgkomité etc) og en angivelse av eventuell overføring av formuesmasse og ev. tilbakebetalingsplan. I vedtektene/selskapsavtalen bør det stå tydelig hvorvidt selskapet utfører oppgaver etter egenregi eller er konkurranseeksponert.

VEDLEGG 3: FORSLAG TIL FINANSIERINGSMODELLER

MODELL 1:

1. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Øvrige kostnader fordelt etter innbyggertall

Kommentarer: Grunnbeløpet bør speile administrative grunnkostnader som ikke er avhengig av kommunestørrelse.

MODELL 2:

Alle kostnader fordelt etter innbyggertall, men fordelt på intervallet med synkende beløp med økende innbyggertall som for eksempel:

- a. De første 5 000 innbyggere, kr 5 pr innbygger
- b. Fra innbygger 5 000 – 10 000 kr 4 pr innbygger
- c. Fra innbygger 10 000 – 20 000 kr 3 pr innbygger
- d. Fra innbygger over 20 000 kr 2 pr innbygger

Kommentarer: Denne modellen med differensieringen av pris, avhengig av innbyggertall, innehar en fordeling av grunnkostnader for samarbeidet på deltaker kommunene. Intervallene på antall innbyggere kan selvfølgelig endres.

MODELL 3:

1. Likt grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Kostnader til felles avtalte tjenester fordelt etter innbyggertall
3. Uttak av tjenester ut over «grunnpakken» betales til fulle av den enkelte kommune, inkludert overheadkostnader.

Kommentarer: I enkelte virksomheter kan det være nødvendig å innføre en sikringsbestemmelse som sier at hvis ikke tilbudet benyttes fullt ut, skal den enkelte eierkommune gi et dekningsbidrag for tapet av inntekter i henhold til eierandel. Dette forutsetter at det er felles oppslutning blant deltakerkommunene om at tjenesten skal være bedre enn kun et «minimumstilbud». De kommunene som tar ut tjenester utover grunnpakken betale kostnadene i sin helhet inkludert overhead kostnader. Denne modellen gjør det mulig å gi et noe variert tilbud til deltakerkommunene avhengig av behov, og vil redusere interessekonflikter knyttet til ulikt tjenestebehov.

MODELL 4:

1. Differensiert grunnbeløp for alle deltakende kommuner
2. Øvrige kostnader til felles fordelt etter innbyggertall

Kommentarer: Grunnbeløpet må ta høyde for kriterier i rammetilskuddet som slår svært ulikt ut for de enkelte kommunene. Tilskuddet tilsier at kommuner med høyere rammetilskudd vil relativt sett ha et større behov for tjenester, og det er dermed rimelig at grunnbeløpet gjenspeiler dette. Prinsippet kan også anvendes ved tilskudd til administrative tjenester hvor kommunene får et grunnbeløp uavhengig av kommunestørrelse.

VEDLEGG 4: FORSLAG TIL BUDSJETTRUTINER

For de samarbeidene som budsjetteres over Saltenkommunens budsjetter gjelder følgende for eierkommunenes deltakelse i budsjettarbeidet:

Når	Deltakerkommunene	Samarbeidene/selskapene
Mars	Vedtakelse i Regionrådet av rådmennenes forslag til budsjettforutsetningene. Dette oversendes samarbeidene. Budsjettforutsetningene vil inneholde nødvendige krav til budsjettering.	Årsmelding og regnskap behandles i styret.
April	Årsmeldingene oversendes deltakerkommunene for mulighet til å gi innspill i representantskapsmøtet (IKS)	Årsmelding og regnskap behandles i representantskapene.
Mai		Styrebehandling av samarbeidets forslag til budsjett/økonomiplan for neste år. Oversendes deltakerkommunen for å sikre at kostnadene innarbeides i den enkelte kommunes midlertidige rammer.
Juni	Rådmannsutvalget sender brev til ordførerne om generelle økonomiske føringer for kommende budsjettår. Signalene viderefremmes til samarbeidene.	
August		Styrebehandling av økonomiplan, budsjett i det enkelte selskap oversendes rådmannsutvalget/ Regionrådets administrasjon
August/ september	Dialogmøte mellom selskapsledelsen, eierorganets leder samt rådmannsutvalget vedrørende budsjettet. Selskapet presenterer her forarbeidet til budsjett og handlingsplan.	
Medio september	Økonomiplanforslaget fra samarbeidene behandles i Regionrådet	
September		Eierorganet vedtar budsjett og handlingsplan med umiddelbar oversendelse til kommunene.
Oktober	Rådmannen legger frem budsjettforslag for kommunen der selskapene og samarbeidene inngår.	
Desember	Kommunestyrene vedtar økonomiplan og budsjett inkl. bevilgninger til de interkommunale selskapene og samarbeidene.	

VEDLEGG 5: UTKAST TIL TEMA FOR EIERSTRATEGIER I ENKELTSELSKAPER

Eierstrategien er et supplement til selskapsavtalen/vedtektene og sammen har de status som eiernes styringsdokument for det konkrete selskapet.

Selskapsavtalen/vedtektene skal til enhver tid være samordnet med eierstrategien for selskapet. Revisjon av eierstrategi kan utløse revisjon av selskapsavtalen og vis versa.

Det anbefales at eierstrategien minst inneholder følgende punkter:

FORMÅL MED EIERSKAPET

Eierkommunenes hovedformål med sitt eierskap på kort og lang sikt.

Utviklingen i selskapet fra etablering til i dag (rammer og tjenester) samt grunnlaget for den enkelte deltakers deltakelse. Også hva eierne ser for seg i forhold til utvikling i samarbeidsområdet.

Hvorfor har kommunene gått sammen om dette området?

STYRINGSPRINSIPPER

Hvordan representeres eierne i eierorganet og hvordan er stemmefordelingen der?

Selskapet kan ta initiativ til å avholde driftsmøter for å luften forhold med sine eiere.

SELSKAPETS ROLLER, OPPGAVER OG HANDLINGSROM

Selskapet skal ivareta de roller og utføre de oppgaver som eierne anser som hensiktsmessig for å realisere eiernes formål med selskapet.

Presentasjon av selskapsformen og styringsmekanismene i den valgte selskapsformen. Om det er etablert et konsern bør alle selskapene i konsernet presenteres i sammenheng.

- Hva er formålet med samarbeidet og hvilke(t) oppdrag har deltakerkommunene gitt til samarbeidet? Samfunnsutvikler, Bestiller/utførerfunksjon, støttefunksjon til kommunene, finansielt instrument og eller annet.
- Hva er selskapets primære virkeområde og kan de påta seg andre oppgaver?
- Hvordan sikres rammene for tjenesteleveransene til eierne/kundene? Kan selskapet benytte underleverandører, etablere datterselskap eller samarbeide med andre?

VALG AV STYRE

Styret skal sammensettes på en slik måte at det blir i best mulig stand til å utføre de oppgaver det er pålagt. Styremedlemmer *kan* hentes fra kommuneadministrasjonen, folkevalgte eller fra næringslivet generelt. Som hovedregel bør det være slik at folkevalgte kun går inn dersom styreoppgavene har en politisk karakter. Før valget må aktuelle kandidater gis mulighet til å vurdere ev. habilitet.

Representantskapet nedsetter en valgkomité som følger vedtatte retningslinjer for valgkomiteen. Valg av styret skjer i representantskaps-/generalforsamlingsmøtet.

Se vedlegg 6.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Godtgjørelse til styret bør utformes slik at den fremmer verdiskapningen i selskapene og fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet. Styrets godtgjøring bør ligge på et moderat nivå og se hen til den alminnelige lønns- og prisutviklingen i samfunnet når denne er oppe til justering.

I aksjeselskapene og de interkommunale selskapene er det hhv. generalforsamling og representantskap som årlig tar stilling til godtgjørelsens størrelse. Valgkomiteen kommer med forslag.

FORVENTNINGER TIL STYRET

Styret har ansvar for at selskapet forvaltes i tråd med eiers interesser. Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammer som er gitt av eier. Videre skal styret være en viktig diskusjonspartner og støttespiller til ledelsen i større saker. Samtidig må styret kontrollere ledelsens arbeid ut fra gitte målsetninger. Styret må derfor ha en uavhengig rolle i forhold til ledelsen. Et kompetent styre må kunne utfordre administrerende direktør og bedriften slik at det tas gode beslutninger.

MOTIVASJON FOR KOMMUNALT EIERSKAP

Spørsmålet om organisering må ses i forhold til virksomhetens karakter. Noen kommunale selskaper kan være drevet av rene forretningsmessige hensyn, mens for andre selskaper vil kjerneoppgavene være forvaltning og myndighetsutøvelse. Risiko og behovet for politisk styring bør stå sentralt i dette valget. En virksomhet med høy økonomisk risiko bør organiseres slik at eventuelt tap for kommunen begrenses. Aksjeselskaper vil da være mest aktuelt. I valget av organisasjonsform bør formålet med virksomheten diskuteres.

KJØNNBALANSE

I tillegg til det eksisterende kravet om kjønnsbalanse i kommunale utvalg, kommunale foretak og IKSer, er det også lovkrav om kjønnsbalanse i styret for aksjeselskaper hvor kommuner eller fylkeskommuner eier minst to tredeler av selskapet.

Dette krever samordning forut for valgene på generalforsamlingene.

HABILITET

Habilitetsbestemmelsene er de seneste årene blitt innskjerpet i lovverket, bl.a. gjennom endringer i forvaltningsloven. Ved valg til styret er det viktig å være klar over dette. At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Loven fastslår at en person er inhabil når han/hun leder eller har en ledende stilling, er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et selskap som er part i saken og som ikke helt ut eies av stat eller kommuner, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.

Forvaltningslovens § 6 fastslår at ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem, også der selskapene er fullt ut offentlig eid. KS Eierforum kommenterer at det likevel er viktig å understreke at politisk deltakelse i styrene generelt vil være tillatt, og at politisk kompetanse i mange virksomheter er viktig for

selskapsstyrene. Politikere som har eller har hatt styreverv har også en høyere generell interesse og kunnskap om selskapene og eierstyring, og bidrar på denne måten med viktig kompetanse i kommunestyret og deres ansvar.

SELSKAPSSTRATEGI

Som grunnlag for styringsdialogen mellom eierne og selskapet, forventes selskapet å etablere en selskapsstrategi, forankret i relevante nasjonale og lokale ambisjoner og føringer, eiernes eierstrategi samt selskapsavtalen. Selskapsstrategien skal angi:

- Visjon for selskapet
- Rammer for selskapets virksomhet
- Status for selskapets virksomhet
- Strategiske utfordringer for selskapet
- Strategiske mål og ambisjoner for selskapets virksomhet
- Selskapets strategiske og operative virkemidler

Selskapsstrategien skal rulleres minst en gang pr valgperiode. Det er styret som er ansvarlig for utarbeidelse av selskapsstrategien. Selskapsstrategien skal formelt vedtas i styret, men med mindre markedsmessige forhold tilsier det, skal denne behandles i representantskapet før vedtakelse.

OM DET ER AKTUELT: EIERSKAP I ANDRE SELSKAPER

Selskapet kan etablere hel- eller deleide datterselskaper, der dette tjener selskapets formål. Det legges til grunn at slike selskapetableringer rettes mot å løse oppgaver som ikke løses på en tilfredsstillende måte ved hjelp av eksisterende marked, samt at nye selskapetableringer ikke kommer i konflikt med andre eierinteresser kommunene måtte ha.

ØKONOMI

Det forutsettes at selskapet har en finansforvaltning som gir tilfredsstillende avkastning uten at det innebærer en vesentlig finansiell risiko for selskapet. Forvaltningen skal sikre lave finansieringskostnader og god likviditet.

Selskapets formuesforvaltning skal være gjenstand for betryggende kontroll, og styret har ansvar for dette. Dette kan blant annet sikres gjennom utarbeidelse av et finansreglement som regulerer selskapets risikoeksponering.

Om selskapet skal bygge opp en egenkapital bør dette stå her.

Modell for kostnadsfordeling mellom kommunene skal også inn her.

Eiernes innskudd, selskapsandel og forpliktelser bør reguleres her. I et IKS er dette veldig viktig da dette danner grunnlaget for hva den enkelte deltaker ev. kan ta med seg ut av selskapet ved eventuell uttreden.

UTTREDEN OG OPPLØSNING

Rutiner og forutsetninger ved uttreden og oppløsning bør reguleres i eierstrategien.

Trer det inne en ny deltaker eller går aksjene over til ny eier, faller eierstrategien bort om ikke den nye parten uttrykkelig eller stilltiende tilslutter seg denne. I utgangspunktet krever endring av eierstrategien enstemmighet blant deltakerne i det operative eierorgan, om ikke avtalen selv regulerer noe annet. Avtalen kan videre opphøre ved mislighold og eierskifte, men den kan ikke uten videre sies opp.

SELSKAPETS ÅRLIGE EIERMELDING

I tillegg til den årlige årsmeldingen skal selskapet årlig levere en eiermelding. Eiermeldingen vedtas i representantskapet sammen med årsmeldingen og videresendes eierkommunene til informasjon. Eiermeldingen skal rapportere i forhold til gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi. Den skal primært vise i hvilken grad selskapet oppfyller eiernes forventinger og selskapets egne mål, gi informasjon om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i kostnadsnivået for selskapet.

EIERSTRATEGI 2016-2020

Konkrete ønsker fra eierne til selskapet:

- 1.
- 2.
- 3.

VEDLEGG 6: UTKAST TIL RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉ

MANDAT

Valgkomiteen skal i forbindelse med representantskapet/generalforsamlingens valg av medlemmer og varamedlemmer til styret i xxx foreslå kandidater til disse vervene, samt levere forslag til honorar for disse medlemmene i perioden.

STYRET I XXXX

Styret i xxxx består av x medlemmer, hvor x av medlemmene *med x numeriske varamedlemmer* velges av representantskapet/generalforsamlingens etter forslag fra valgkomiteen.

x ansattevalgt (e) styremedlem(mer) velges uavhengig av de eiervalgte styremedlemmene av og blant de ansatte og for 2 år av gangen.

Valgkomiteen skal legge vekt på de foreslåtte kandidatenes erfaring, kvalifikasjoner og deres evne til å arbeide som medlemmer av xxxx styre på en tilfredsstillende måte.

De eiervalgte styremedlemmene velges for 2 år, men slik at x av styrets medlemmer er på valg hvert år. Begrunnelse er at styret skal sikres kontinuitet.

VALGKOMITEENS SAMMENSETNING

Valgkomiteen består av x medlemmer oppnevnt av representantskapet/generalforsamlingen og velges for 2 år av gangen.

Selskapets styre og selskapets ledelse kan ikke velges inn i valgkomiteen.

Representantskapet/generalforsamlingen vedtar de honorarer som skal utbetales til medlemmene av valgkomiteen.

Valgkomiteens utgifter skal dekkes av selskapet.

PROSEDYRE

Daglig leder i xxxx kaller inn til møte i valgkomiteen 3 måneder før vårmøte i IKS/generalforsamlingsmøte.

Valgkomiteen kommer med skriftlig fremlegg til representantskapet/generalforsamlingen på kandidater til verv som styreleder og styremedlemmer. Dette skal sendes ut sammen med innkalling til møtet i eierorganet.

Valgkomiteen skal også foreslå honorar til styremedlemmene og styrets leder.

Valgkomiteens leder, eller den person som er gitt fullmakt av lederen, skal presentere komiteens anbefalinger i møte og gi en begrunnet fremstilling av anbefalingen.

VALGKOMITEENS ARBEID

Valgkomiteen setter selv grensen for sitt arbeid. Valgkomiteen bør kontakte styremedlemmer og ledelsen i selskapet og eksterne rådgivere kan benyttes ved behov.

Ved valg av medlemmer til styret *skal* det legges vekt på følgende:

- At styret får den kompetansen som er nødvendig for selskapet.
- At styremedlemmene har gode samarbeidsevner.
- En representativ sammensetning og minimum 40% representasjon av hvert kjønn.⁹
- Ivaretagelse av selskapets interkommunale eierskap.

Særlige egenskaper som *kan* vektlegges ved valg av medlemmer:

- Styreleder bør ha ledererfaring og et godt omdømme.
- Medlemmer av styret bør ha og/eller være villige til å tilegne seg ulik kompetanse som styret har behov for ut ifra styrets og selskapets situasjon.
- Medlemmene bør ha egenskaper og/eller erfaring som vil styrke styrets totalkompetanse.

De deler av styrets egevaluering som er relevant for valgkomiteens arbeid, skal gjennomgås og tas i betraktning når valgkomiteen gir sin anbefaling.

Før valgkomiteen anbefaler de foreslåtte kandidatene, skal kandidatene bli utfordret på hvorvidt det kan være noen habilitets utfordringer og bli forespurt om de er villige til å motta vervet som styremedlemmer eller ev. styreleder. Bare kandidater som har bekreftet at de er villige til å inneha slike verv, skal anbefales av valgkomiteen.

⁹ Dette gjelder også varamedlemmene.